БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 28 (3766). | Жума, 9 февраль 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРАМИЗ

ГИГАНТ ГЎШТ КОМБИНАТИ

УРТАОВУЛ. Москвадаги Останкино телевизион минораси қурилишининг дастлабки босқичида қатнашган жуда катта башняли кранлардан бири Узбекистон пойтахтидан ўн саккиз километр нарида жойлашган Уртаовул посёлкасига келтирилди. Бу ерда Урта Осиёда энг йирик деб ҳисобланган гўшт комбинати қурилади. Ана шу катта кранининг бу ерга келтирилганлиги тасодифий эмас: унинг пўлатдан ясалган қирқ метрли «қўлларигина» асосий ишлаб чиқариш корпусининг айрим бурчакларига бемалол ета олади.

24 гектарлик қурилиш майдонида беш қаватли маъмурий-маиший бино, асосий корпус, музхона, механик устахоналар ва бошқа объектлар қад кўтарадиган жойлар белгилаб қўйилди. Комбинатгача темир йўл тармоғи, газ қувури ва канализация коллекторлари ўтказилди.

Уртаовул поселкасига комбинат учун керакли машина-ускуналар келтирилмоқда. Гўштни тузлаш учун мўлжалланган дастлабки жуда катта установкалар олинди. Москва, Ленинград, Киев, Одесса, Полтава заводлари ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги заводлар бу ерга машиналарни юбориб турибдилар.

Янги машина-ускуналар барча ишлаб чиқариш процессларининг учдан икки қисмини механизациялаштириш ва автоматлаштириш имконини беради.

Янги корхона маҳсулотларнинг эллиндан ортиқ хилини — гўшт, ҳар хил колбасалар, сон гўшти, чучвара, масаллиқлар ишлаб чиқаради. Маҳсулотни тортиш, ўраш, хиллаш ва маркировка қилиш ишлари машиналар зиммасига юкланади. Комбинат бир сменада юз тоннадан ортиқ гўшт ва колбаса-кулинария маҳсулотларини ишлаб чиқара олади. Уларни комбинатнинг ўзидаги олти минг тонна маҳсулот сиғадиган музхонада сақлаш мумкин.

Янги гўшт комбинатини 1969 йилда ишга тушириш мўлжалланди. Комбинат Тошкент шаҳрининг гўшт ва кулинария маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла таъминлайди. Корхона билан бир қаторда ўн минг кишига мўлжалланган обод поселка қад кўтаради.

О. ПАНОВА,
ЎзТАГ мухбири

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтида уй-жойлар тез суръатлар билан қад кўтармоқда. Юқоридаги суратда Чемпион кўчасида Новокузнецк бинокорлари томонидан қурилган янги ҳашаматли уйларни кўриб турибсиз. Пернебой Жалишбеков (ўнгда) илғор пайвандчилардан ҳисобланади. У В. И. Ленин номли майдонда қад кўтараётган 19 қаватли маъмурий бино қурилишида намуна кўрсатиб ишлаяпти. Нормани 180-200 процентдан бажармоқда.

А. Абалян ва А. Тўраев фотолари.

ДЕҲҚОНЛАР ЕНГ ШИМАРДИ

Жданов номли колхознинг миришкор деҳқонлари юбилей йилини яхши якунладилар. Давлатга сабзавот сотиш плани 152 процентдан ошириб бажарилди. Аҳоли учун 3500 ўрнига 5330 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди.

Шу кунларда колхозга бориб қолсангиз, авжи қизғин меҳнат устидан чиқасиз. Ишнинг кўзини билган миришкорлар бу йилги катта хирмон учун пухта тараддуд кўрмоқдалар. Сув шохобчалари тозаланмоқда. Ҳар бир гектар ерга етарли миқдорда маҳаллий ўғит ташиб чиқарилмоқда. Экиш агрегатлари мавсумга шайланиб, парник хўжалигида эрта кўкламда экиш учун сара ва бақувват кўчатлар етиштирилмоқда.

— Ҳозирги кунгача, — дейди колхоз раиси Ашурбек Абдуҳоликов, — 1200 кубометрдан ортиқ ердаги ариқ-зовурларни сув равон оқиши учун тахт қилиб қўйдик. Далаларга 200 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит ташиб чиқарилди.

Колхозда ҳозиргача 30 гектар майдонга ош лавлаги, 10 гектар майдонга сабзи уруғи сепилди. 4,5 гектар ерга пиёз экилди. 5 гектар майдон эртаги экинлар учун тахт қилиб қўйилди.

Беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари адо этишга бел боғлаган азаматлар қатори Сарибек Суярқулов бошлиқ ғаллачилик бригадаси аъзолари ҳам катта хирмон учун кураш олиб бормоқдалар. Улар 1300 ўрнига 1420 гектар майдонга буғдой сепиб қўйдилар.

И. РУСТАМОВ,
Қ. ЙЎЛДОШЕВ.
Орджоникидзе районн.

ТАШАББУС ИЗИДАН

Беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарамиз деган ватанпарварлик ташаббусини бошлаган Москва ва ленинградликларнинг изидан бораётган 1-босмахона ишчи-хизматчилари инженер-техник ходимлари шу кунларда самарали меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг мақсади — беш йиллик вазифаларни 1970 йилнинг 7 ноябригача бажариш.

Ваъдага вафо қилиш учун кеча-кундуз тиним билмай тер тўкаётган босмахона аҳли 1968 йилнинг дастлабки ойи топшириқларини муваффақият билан адо этмоқда. Айниқса, Ленин орденли Мурод Мансуров бошчилик қилаётган ҳарф терувчилар цехининг меҳнатсеварлари бошқаларга намуна бўлишяпти. Ҳ. Қосимова, В. Ананина, Ш. Юмашева, Т. Абдураззоқов, М. Ҳолматова каби илғорлар кунлик топшириқларини 120-125 процентдан ошириб адо этиб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Шунингдек, А. Зоҳидов бошлиқ босма цехининг ишчи-хизматчилари ҳам самарали меҳнат қиляптилар.

Х. ТУЙЧИЕВ.

Механизаторлар ўқимоқда

Бекободдаги 4-профессионал-техника билим юртида техник мутахассислари тайёрлаш ҳар томонлама яхши йўлга қўйилган.

Яқинда 3-«Далварзин» совхозида шу билим юртининг филиали очилди. Бунга совхознинг ҳамма бўлимларидан ўқувчилар жалб қилинган. Тингловчилар иссиқ овқат, уст-бош кийим билан тўлик таъминланган. Ўқиш амалий машғулотлар билан қўшиб олиб борилмоқда.

ЯНГИЛИК САМАРАСИ

Республика Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги кейинги йилларда ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг прогрессив усулларини жорий қилишга эътиборни кучайтиряпти. Яқинда янги Тошкент таксимотор юк ташиш ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилди. Бу бирлашмага илгари бир-бири билан бевосита алоқада бўлмаган қатор корхоналар кирди. Биринчи ва иккинчи автомобиль комбинатлари, 3-таксомотор паркидан иборат бўлган бирлашмада 2200 дан ортиқ турли маркадаги такси машиналари, туристларга хизмат қилувчи ўнлаб автомобиллар бор. Янги бирлашмани тузишда бундан бир неча йил илгари ташкил этилган «Узавторемонт» фирмасининг тажрибасидан кенг фойдаланилди. Бу фирманинг фаолияти эса меҳнатни янгича ташкил этишнинг жуда кўп афзалликлари борлигини яққол кўрсатиб турибди.

«Узавторемонт» фирмаси 1962 йилда тузилган эди. Ана шундан бери ўтган давр ичида фирманинг ишлаб чиқариш қуввати тез суръатлар билан ортиб борди. Ҳозир унинг коллективи фирма ташкил этилган дастлабки йилдагига қараганда икки баравар кўп иш бажармоқда. Ваҳоланки, ана шу даврда ишчи кучи бор-йўғи 30 процент ошди, холос.

Ишлаб чиқариш ҳажмининг кенгайиши, асосан, фирма составига кирган корхоналарни ихтисослаштириш, улар ўртасида кооперация алоқаларни яхши йўлга қўйиш, замонавий, унумли асбоб-ускуналарни жорий қилиш эвазига бўлди.

Фирма корхоналари ихтисослашгач, иш яхши юришиб кетди. Бир вақтлар қолоқ ҳисобланган ремонт заводларининг техника-иқтисодий кўрсаткичлари кескин ортди. Жумладан, двигателларни ремонт қилиш ҳажми уч марта кенгайди.

Ишлаб чиқаришни янгича ташкил этиш меҳнат унумдорлигининг тез суръатлар билан ошишига ёрдам беряпти. Бунинг учун аввало корхоналарда ишлаб чиқариш маданияти кенг жорий қилинди. Ҳар бир ишчининг унумли ва самарали меҳнат қилиши учун қулай шароитлар яратиб берилди. Иш жараёнларининг кўп меҳнат талаб қиладиган операциялари енгиллаштирилди. Бунинг учун қатор янги асбоб-ускуналар ўрнатилди. Шу туфайли ҳам фирма ташкил этилганидан бери ҳар йили меҳнат унумдорлиги ўрта ҳисобда 10 процентдан ошиб боряпти. Бу шубҳасиз жуда яхши кўрсаткич. Маҳсулот таннархини камайтириш имконини берадиган қатор ташкилий-техникавий тадбирлар ҳам амалга оширилди. Материаллар ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш устидан назорат кучайтирилди. Тежамли меҳнат қилаётган ишчилар ва инженер-техник ходимлар муттасил моддий ва маънавий рағбатлантириладиган бўлди. Шу туфайли ҳозирги вақтда ҳар бир сўмлик товар маҳсулот ишлаб чиқаришга 80,39 тийин сарфланяпти. Фирма ташкил этилган дастлабки йилда эса у 95,34 тийинга тенг эди.

Илгари оқсаётган корхоналар иши тубдан яхшиланди. 7-ремонт-механика заводи қолоқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Бунга асосий сабаб ёз фаслида ремонт учун буюртмалар жуда кам келар ва коллектив ёрдамчи ишлар билан машғул бўлиб қоларди. Фирманинг ташкил этилиши шарофати билан ихтисослашга ўтилди ва самосвалларнинг кузов, прицеп, ярим прицепларини ремонт қилишни кенгайтириш имконияти туғилди. Шунинг учун завод 1965 йилдан буён топшириқларни узлуксиз тўла ва ошириб бажармоқда.

Яна бир мисол. «8-авторемдеталь» заводи илгари фақат аккумулятор ремонт қилиб, автохўжаликлар учун ностандарт ускуналар тайёрлаб берарди. Корхона кам қувватли бўлиб, имкониятлари чекланган эди. Заводда янги маҳсулотлар генератор, стартер, релье-регуляторларни капитал ремонт қилиш ўзлаштирилди. Ихтисослаштириш мукаммаллаштирилганлиги туфайли ностандарт ускуналар тайёрлаш 2-авторемзаводга кўчирилди.

Энди такси хизмати соҳасига назар ташлайлик. Тўғри, 1 ва 2-автокомбинатлар давлат планларини бажарар эди. Бироқ халққа хизмат кўрсатиш кўнгилдагидек эмас эди. Ҳар иккала автохўжаликлар раҳбарлари хизматни яхшилашга етарли эътибор беришмасди. Фирма ташкил этилгач муносабат ўзгарди. Маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш учун кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда.

Фирманинг ташкил топиши муносабати билан автомобилларнинг эҳтиёт қисмларини, турли хил агрегат ва узелларни ремонт қилиш тезлашади. Натижада автохўжаликлардаги машиналарда фойдаланиш коэффициенти ортади.

Б. ЛЕОНИДОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН ЯПОНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДА ОЛИБ БОРИЛГАН МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА

ҚЎШМА АХБОРОТ

КПСС Марказий Комитети билан Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети ўртасидаги келишув натижасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Японияда бўлди. Делегация бу ерда 31 январдан 7 февралгача Япония Компартияси делегацияси билан музокаралар олиб борди. Музокараларда Япония коммунистик партияси номидан партия Марказий Комитетининг Бош секретари К. Миямото бошчилигидаги делегация қатнашди.

КПСС делегацияси ва Япония Компартияси делегацияси, дейилади музокаралар тамом бўлгандан кейин эълон қилинган қўшма ахборотда, асосий агрессив куч бўлиб чиқаётган Америка империализмининг Вьетнамдаги жиноий агрессиясини кескин қоралайдилар, қаҳрамон Вьетнам халқининг адолатли курашига қизғин бирдамликларини таъкидлайдилар ва Вьетнам халқини қўллаб-қувватлаш ва унга кўмаклашиш учун барча зарур ишларни қилишга қатъий бел боғлаганликларини билдирадилар.

Ҳар иккала партиянинг делегацияси Америка империализмининг Корея Халқ Демократик Республикасига қарши иғвогарлик мақсадидаги ҳарбий ҳаракатларини кескин қоралайди, дейилади яна ахборотда.

Ҳар иккала партиянинг делегацияси шуни уқтириб ўтадиларки, империализм ўзининг агрессив ҳаракатларини кучайтириб юборган ҳозирги пайтда барча антиимпериалистик кучларнинг: социалистик лагерь, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлаш айниқса муҳим вазифадир ва шу мақсад йўлида халқаро коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлаш янада муҳим аҳамият касб этади.

Империализм кучларига ва аввало, Америка империализмининг агрессиясига қарши ягона халқаро фронтни кучайтириш учун барча формалардаги халқаро демократик ҳаракат айниқса муҳим роль ўйнашини назарда тутиб, ҳар иккала партиянинг делегацияси ҳамжиҳатлик мавжуд бўлган қоидалар асосида умумий душманга қарши кураш олиб бориш мақсадида мана шу ҳаракатга ёрдам бериш учун бундан кейин биргалашиб куч-ғайрат сарфлашга тайёр эканликларини таъкидлаб ўтдилар.

Ҳар иккала делегация, дейилади ахборотда, КПСС билан Япония компартияси ўртасидаги муносабатлар масаласини қараб чиқдилар. Партиялар ўртасидаги муносабат ҳақиқатда 1964 йилдан бери тўхтаб қолган эди. Ҳар иккала партия ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш манфаатларини назарда тутиб, улар мана шундай нормаллаштиришга халақит берадиган масалаларни бартараф этиш учун биргалашиб ҳаракат қилишга якдиллик билан розилик билдирдилар. Ҳар иккала партия делегацияси бунинг учун коммунистик ва ишчи партияларнинг 1960 йилги кенгаши баёнотида кўзда тутилганидек, қардош партиялар ўртасидаги янгича ўзаро муносабат нормаларига мувофиқ равишда мустақиллик, тенг ҳуқуқлилик ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига қаттиқ риоя қилишни муҳим деб топдилар.

Ҳар иккала партиянинг делегацияси, дейилади ахборотнинг охирида, музокаралар фойдали бўлди, деб ҳисоблайдилар ва марксизм-ленинизм ҳамда пролетар интернационализми принциплари асосида КПСС билан Япония компартияси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга ҳаракат қиладилар, деб билдирдилар.

ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРДАМЛИК

Мамлакатимизнинг шаҳар ва қишлоқларида Вьетнам ватанпарварларини қўллаб-қувватлаш юзасидан кўп киши қатнашган митинглар ўтказилмоқда. Ишчилар, колхозчилар, хизматчилар, зиёлилар ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун, америкалик агрессорларга қарши кураш олиб бораётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан қардошларча бирдам эканликларини изҳор қилмоқдалар. Совет кишилари митингларда қабул қилган резолюцияларида АҚШ агрессиясини қаҳр-ғазаб билан қораламоқдалар, интервенциячиларнинг қўшинлари ва уларнинг гумашталарининг қўшинлари Вьетнамдан олиб чиқиб кетилсин, деб талаб этмоқдалар, Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг жанг майдонида эришган муваффақиятларидан ғоят хурсанд эканликларини билдирмоқдалар. ТАСС мухбирларининг хабар беришича, бундай митинглар Рига, Харьков, Ростовда, Ростов областининг Кагальницк станциясида ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳар ҳамда қишлоқларида бўлиб ўтган.

* * *

МОСКВА. И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводидаги митингда слесарлар бригадасининг бошлиғи В. Н. Маркин сўзга чиқиб айтдики, бутун Жанубий Вьетнам халқи ўз ватанини ҳимоя қилишга кўтарилди. Интервенциячилар кетма-кет мағлубиятга учрамоқдалар. Ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқни ҳеч ким енга олмайди.

Карпов номидаги химия-фармацевтика заводи цех бошлиғининг ўринбосари А. П. Злобина сўзга чиқиб, бундай деди:

— Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг актив ҳаракатлари Вашингтоннинг тажовузкорлик йўли муқаррар мағлубиятга учрашини кўрсатиб турибди. Вьетнам халқининг озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашига ёрдамлашмоқ учун совет кишилари ҳамма чораларни кўрадилар.

* * *

ЛЕНИНГРАД. Ленинграддаги «Светлана» бирлашмасининг ишчиси Татьяна Батокова бундай дейди:

— Жанубий Вьетнам халқи Сайгоннинг ҳарбий хунтасини ҳеч қачон қувватламайди. Вьетнамнинг жафокаш халқи озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашида албатта ғалаба қозонади. Адолат тантана қилади.

* * *

АНДИЖОН. Вьетнам ватанпарварларининг америкалик агрессорлар ва уларнинг малайларига қарши олиб бораётган шиддатли ҳужумлари Андижон области меҳнаткашларини ғоят хушнуд қилмоқда. Саноат корхоналари ва қурилишларда, колхозлар ва совхозларда шу хусусда бўлаётган суҳбатларнинг иштирокчилари қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамликларини изҳор қилмоқдалар.

Ленин районидаги Ильич номли колхозда механизатор Ҳафиз Полвонов суҳбат вақтида бундай деди:

Жанубий Вьетнамдаги дўстларимизнинг ҳар бир ғалабасини эшитиб қувонмоқдамиз ва уларга ўз ватанининг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун курашда муваффақиятлар тилаймиз. Сўнгги кунларда бўлаётган воқеалар Америка империалистларининг ёвуз ниятлари албатта тамомила барбод бўлишини равшан кўрсатиб турибди. Пентагон урушқоқларини вақтида ховридан тушириш керак. Бугун биз уларга баланд овоз билан қон тўкишни тўхтатинг! Вьетнамдан қўлингни торт!, деб айтамиз.

(ТАСС—ЎзТАГ).

«УЗБЕКХИММАШ» заводи коллективи ўртасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж олиб бормоқда. Унда иштирок этаётган коллективлар ва ишчилар меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса, В. Рудин раҳбарлигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларининг самарали иши мақтовга сазовордир. Улар топшириқни муттасил 125 процентга етказиб бажаришмоқда. Суратда: бригада бошлиғи ўрток В. Рудин.

А. Палехов фотоси.

ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМ ВА ҲАЁТ

Завод ва фабрикаларда, улкан қурилишларда, колхоз ва совхоз далаларида бўлган киши фидокорона меҳнат қилаётган кўплаб ёш мутахассисларни учратади. Уларнинг аксарияти маданий ва техника билимига эга бўлган йигит-қизлардир. Ғайрати жўш ураётган бу касб эгалари профессионал-техника билим юртларида таҳсил кўриб, қайноқ ижодий меҳнат қучоғига йўлланма олган ёшлардир.

Ҳақиқатан ҳам профессионал-техника билим юртлари малакали ишчилар ва қишлоқ хўжалик механизаторларини тайёрлаб берувчи масканларга айланган. Ҳозир областимизда 28 та профессионал-техника билим юрти ишлаб турибди. Бўлажак касб эгалари билан 800 га яқин ишлаб чиқариш мастерлари ва ўқитувчилар машғулот олиб боришмоқда. Кейинги икки йил ичида 13 минг 400 малакали ишчи ва механизатор меҳнат қучоғига йўл олди.

Областимиздаги профессионал-техника билим юртлари коллективлари ёшларга пухта билим бериш ва уларда ўз ихтисосликларига бўлган қизиқишни ошириш бўйича тўпланган бой тажрибалар билан ўртоқлашиш ҳамда навбатдаги вазифаларни белгилаб олиш мақсадида яқинда ўз кенгашларига тўпландилар.

Кенгашда область партия комитетининг секретари ўртоқ **Х. Р. Мусахонова** профессионал-техника билим юртлари фаолияти ва уларни яхшилаш чоралари юзасидан доклад қилди.

Шу нарса қувонарлики, дейди докладчи, кейинги йилларда ўқув-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилди. Педагогик коллективлар тажрибали мутахассислар ҳисобига бойиди. Билим юртлари директорларининг кўпи олий маълумот эгасидир.

Билим юртларида ихтисос бериш соҳасида ҳам қатор ибратли тадбирлар амалга оширилди. Янги устахоналар ва лабораториялар қурилди. Бўлажак ёш мутахассислар бевосита у ёки бу корхоналарга бириктириб қўйилди. Ўқув-тажриба базалари мустаҳкамланди. Бу эса малакали мутахассис-кадрлар тайёрлашни тағин ҳам яхшилаш имконини берди.

Областимиздаги 3, 9, 11, 30, 40-ва бошқа билим юртларида, мақтаса арзигудек ишлар амалга оширилмоқда. Бу билим ўчоқларини тугатган ёшлар жойларда ўз ихтисосликлари бўйича муваффақиятли иш олиб бормоқдалар.

Бироқ, шу билан бирга, дейди докладчи, ҳали ўқув-тарбия ишларини олиб боришда қатор камчиликлар мавжуд. Ишга бўлган қўнимлилик кўнгилдагидек эмас. Кейинги беш йил мобайнида турли сабаблар билан айрим билим ўчоқлари директорлари, ўқув ишлаб чиқариш ишлари бўйича директор ўринбосарлари ва ўқитувчилар алмаштирилди. Бу албатта, умумий ишга ўзининг салбий таъсирини кўрсатди.

Маданий-оқартув ишлари бўйича директор ёрдамчилари танлашда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Қатор билим ўчоқларида кадрлар малакаларини ошириш ишига етарли эътибор берилмаяпти. Назарий семинарлар камдан-кам ўтказилади. Шунингдек, айрим ихтисосликлар бўйича ўқув кадрлар тайёрлаш шу куннинг талабларига тўла жавоб бермайди.

Йўл қўйилаётган бу ва шунга ўхшаш бошқа камчиликларни бартараф этишда шаҳар ва район партия комитетлари профессионал-техника билим юртларига яқиндан ёрдам кўрсатишлари лозим.

Доклад юзасидан бўлган музокарада сўзга чиққан Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **Н. Савченко** шаҳардаги билим юртлари фаолиятлари ҳақида гапириб берди. Ҳозир Чирчиқда 4 та профессионал-техника билим юрти ишлаб турибди, дейди у. Уларда асосан қурувчи ва металлист кадрлар тайёрланади. Бироқ, бизда ўқувчилар қабул қилиш плани ўз вақтида адо этилаётир, деб бўлмайди. Шунинг учун кадрлар тайёрлашни планлаштириш масаласига алоҳида аҳамият бериш лозим.

— Бундан 4 йил муқаддам бизнинг билим юртимиз экспериментал профессионал-техника билим юртига айлантирилган эди, — дейди Тошкентдаги 9-билим юрти директорининг ўринбосари ўртоқ **С. Макарова**. — Бу тадбир ўзининг ижобий натижасини берди. Ёш мутахассисларга билим юртини тугатаётганларида ихтисосликлари бўйича диплом билан бирга ўрта маълумот олганликлари тўғрисидаги етуклик аттестати ҳам берилади.

Кенгашда «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари **О. Умаров**, Олмазор посёлкасидаги 1-профессионал-техника билим юрти бошланғич партия ташкилотининг секретари **И. Пак** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Профессионал-техника таълими Давлат комитетининг раиси ўртоқ **Х. Калонов** нутқ сўзлади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети атоқли совет кино режиссери, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Кинематография Комитетининг аъзоси, СССР Давлат мукофотларининг лауреати, СССР халқ артисти Иван Александрович ПИРЬЕВнинг шу йил 7 февралда 67 ёшда вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ҚИЗИҚАРЛИ МАШҒУЛОТ

ЯНГИЙЎЛ. «Партия XXI съезди» колхози партия ташкилоти сиёсий ўқишнинг қизиқарли ўтиши учун катта эътибор бермоқда. Машғулотлар ўтадиган хона турли хил китоблар, кўргазмали қуроллар, ҳар хил диаграмма ва плакатлар билан безатилган. Пропагандист ўрток М. Тоштонов ҳар бир темани колхоз ҳаёти, экономикаси билан боғлаган ҳолда ўтади.

Қ. СОБИРОВ.

АДИБ ҲАҚИДА ФИЛЬМ

Экранларга чиқарилган қатор ҳужжатли фильм ва киноальманахлар томошабинларга манзур бўлди. Отахон ёзувчимиз Ойбек ва бошқа қалам соҳибларига бағишланган экран асарлари ҳам завқ билан томоша қилинмоқда.

Ўзбекистон илмий-оммабоп, хроникал ва ҳужжатли фильмлар студияси меҳнаткашларни яна бир асар билан мамнун этмоқчи. Бу — Ўзбекистон халқ шоири Ғафур Ғулом ҳаёти ва ижодига доир ҳужжатли фильмдир.

А. АКБАРОВ.

МИННАТДОРМАН

БЕКОБОД. 1966 йил 26 апрелда бўлган зилзила ҳамон хотирамда. Чунки шу куни жонажон республикамиз пойтахти оғир шикастланган ва кишилар бошига оғир кулфат тушганди. Лекин халқлар дўстлиги зилзила оқибатини ва аҳоли бошига тушган кулфатни тезда бартараф этди. Халқларимизнинг ана шу дўстлигидан мен жуда севиндим. Эндиликда пойтахтимиз дўстлик шаҳри бўлиб қолади. Унинг ҳусни-жамоли ҳар қачонгидан ҳам гўзаллашади. Бу гўзаллик халқлар ўртасидаги чинакам дўстликнинг рамзи бўлади. Мен серқуёш диёримизнинг пойтахтини қайта бунёд этишда ҳормай-толмай меҳнат қилаётган қардош республикаларимиз қурувчиларига чин ва ёш кўнглимдан раҳмат йўллайман.

Х. ТОШПЎЛАТОВА,
16-мактабнинг 9-синф ўқувчиси.

ЛЕНИН ҒОЯЛАРИНИНГ

Т А Н Қ И Д В А

В. И. Ленин асослаган ва ташкил қилган шонли Коммунистик партиямизнинг қаҳрамонона курашларга тўлиқ жанговар йўли, тарихини билиш, ўрганиш меҳнаткашлар оммасини марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялашда муҳим ўрин эгаллайди. Хусусан, ҳозирги вақтда, коммунизм қурилиши тобора ривожланаётган даврда янги замон кишисини вояга етказиш вазифаси партиямиз фаолиятида энг муҳим ва салмоқли ўрин тутган экан, бу вазифани рўёбга чиқаришда К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин ғоялари тантанасини талқин қилувчи фан-партиямиз тарихи идеология фронтининг энг кучли ва салобатли қуроли бўлиб хизмат қилмоқда.

Кейинги 8-10 йил ичида Ўрта Осиё республикалари, жумладан Ўзбекистонда партиямиз шонли тарихига оид йирик монографиялар, илмий асарлар яратилди. Булар орасида «Ўзбекистон» нашриёти босиб чиқарган Ўрта Осиё партия ташкилотларининг тарихига оид йирик асар алоҳида диққат-эътиборга сазовор.* Асар КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиаллари — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон Компартиялари Марказий Комитетлари қошидаги партия тарихи институтлари ҳамкорлигида ёзилиши, унинг муаллифлари сифатида йирик тарихчилар, файласуфлар, ҳуқуқшунослар жалб қилингани бу улкан илмий ишга жиддий эътибор берилганлигини кўрсатиб турибди.

✦ История коммунистических организаций Средней Азии. Изд. «Узбекистан», Т. 1967 г. Редакционная коллегия: А. М. Богоутдинов, С. Б. Бейсембаев, М. Г. Вахабов, А. К. Казакбаев, С. А. Раджабов, А. А. Росляков, Ш. Т. Ташлиев, Х. Т. Турсунов, В. М. Устинов.

Муаллифлар 1903 йилдан, яъни биринчи социал-демократик группа ва тўгараклар келиб чиқишидан то 1925 йил охирига қадар, Ўрта Осиёда миллий республикалар тузилиши, уларнинг дастлабки фаолияти якунлари ҳақида тарихий изчиллик билан фикр юритганлар.

Бу йирик монографиянинг энг муҳим аҳамияти шундаки, унда ўзбек, қозоқ, қирғиз, тожик, туркман, қорақалпоқ ва бошқа ерли миллат коммунистларининг рус большевиклари етакчилигида буюк Ленин ғоялари, партиямиз ленинча миллий сиёсатининг барча даврларда муфассал тантанаси учун мислсиз курашлари илмий асосда, объектив тарзда баён қилиб берилган.

Китобнинг дастлабки саҳифаларида Туркистон ўлкаси, Бухоро ва Хивадаги ижтимоий-иқтисодий аҳвол қисқа бўлса ҳам сермаъно анализ қилинган. Биринчи рус революцияси арафасида Ўрта Осиёда ҳам синфий зиддиятлар ва курашлар авж олганини тасдиқловчи қизиқарли материаллар келтирилган. Асарнинг дастлабки қисмидаги Туркистонда марксизм ғояларининг ёйилишига бағишланган саҳифалар сермазмунлиги билан ажралиб турибди. Ўлкага сургун қилинган социал-демократлар А. С. Кочаровская, В. Д. Корнюшин, А. Р. Бахарев, М. Ф. Лаговский, С. Иванов, М. Леонов ва бошқалар илғор ишчилар билан яқиндан алоқа боғлаб, улар орасида марксистик ғояларни тарғиб қила бошладилар. 1902 йил ёз ойларида эса ленинчи «Искра» Тошкент ишчилари орасида яширин тарзда тарқала бошлайди.

Архив материаллари ва бошқа манбалар асосида биринчи рус революцияси йилларида Туркистонда социал-демократик ташкилотлар фаолияти тўғри ва аниқ ёритилган. Большевиклар ўз фаолиятларида Ўрта Осиёнинг ижтимоий хусусиятларини ҳисобга олиб иш кўрганликлари, хусусан жуда кам сонли ишчиларни деҳқонлар оммаси билан бирлашиб курашишга даъват этганликлари, ҳатто кўчманчи қабилалар орасида ҳам революцион иш олиб борилгани кўрсатилган. Асхабад (ҳозирги Ашхобод) Тошкент, Қўқон, Перовск, Қизил Арват каби шаҳарларда 1905 йил октябрь забастовкалари, Марғилон, Чоржўйдаги оммавий митинглар, Тошкент ишчилари, солдатлар ва меҳнаткашларнинг 1905 йил ноябридаги сиёсий стачкаси, қўзғолонлар ҳақида маълумотлар баён қилинган.

1906 йил февраль ойининг охирида Туркистон социал-демократларининг биринчи конференцияси бўлиб ўтади. М. В. Морозов бошлиқ большевиклар фаолияти, К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарларини кенг ёйиш учун кураш, партиявий матбуотнинг ва тарғиботнинг барча формаларини қўллаб революцион ғояларни ташвиқот қилишдаги ишлар ўша вақтдаги қийинчиликлар ва камчиликларга хотима бериш учун кураш билан боғлаб кўрсатилган.

Реакция ва янги революцион кўтарилиш йилларидаги аҳвол ва бу даврдаги Туркистон большевикларининг фаолияти ленинча-большевикча РСДРП марказий комитети раҳбарлигида умумроссиядаги вазиятдан ажралмаган ҳолда олиб борилгани айтилган.

Биринчи жаҳон уруши йилларида Туркистон революционерларининг ленинча йўл учун кураши тарихимизнинг жанговар саҳифаларидан биридир. Таловчилик ва ёвузлик, адолатсиз уруш туфайли эзилган меҳнаткашларнинг курашчанлик туйғуси, журъати тез етилиб борди. Ўрта Осиёнинг ерли миллат меҳнаткашларига қурол-яроғ ишонилмасди. Аммо улар тобора таланиб, қашшоқлашиб борар эдилар. Китобда айтилишича, 2 ярим йиллик урушда бу ердан 70 минг от, 13 мингга яқин туя, 13,5 минг юрта ва бошқа буюмлар қароқчилардай таланиб олиб чиқиб кетилган эди. Гўё уруш эҳтиёжлари учун деб 2,4 миллион сўм пул зўрлик билан йиғиб олинган эди. (Китобнинг 110—111-бетларига қаралсин).

Мардикор олишга қарши ҳаракат тусини олган оммавий революцион ғалаён, қўзғолонлар — меҳнаткашларнинг революцион норозилик кураши сифатида аниқ ва мазмунли қилиб ёритилган. Чоризмнинг ағдарилиши, Ўрта Осиё меҳнаткашларининг революцион шижоати туфайли Туркистонда ҳам буржуа-демократик революция ғалабасига эришилгани тўғрисида янги далил ва материаллар келтирилган.

Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва амалга ошириш давридаги Ўрта Осиё большевикларининг қаҳрамонона фаолияти Ленин ишига содиқликнинг мислсиз намунасидир. Китобнинг иккинчи қисмидаги бобларда ўзбек ва бошқа маҳаллий миллат ишчилари ҳамда меҳнаткашларнинг рус революционерлари раҳбарлигида В. И. Ленин ва партия Марказий Комитети кўрсатмаларини изчиллик ва сабот билан бажариш йўлидаги мардонаворлиги батафсил акс этган. Бу қисмда муаллифлар ленинча социалистик революция назарияси партия, ишчилар ва камбағал деҳқонлар курашида тўла рўёбга чиққанини, буюк Ленин башорати революцион омманинг қўлида машъал бўлиб хизмат қилганини таъкидлаб, жуда тўғри иш қилганлар.

Муаллифлар В. И. Ленин йўли учун барча оппортунистик группалар, хусусан меньшевикларга қарши олиб борилган жиддий курашни ёритишга етарли аҳамият беришган. Тошкент пролетариатининг большевиклар атрофида жипслашиб революцион ғоялар учун матонат билан кураши ёритилган саҳифалар ўзбек меҳнаткашларининг озодлик, бахт-саодат йўлидаги қаҳрамонлигининг ажойиб мисоли бўлиб хизмат қилади.

Конкрет воқелик ва тарихий ҳужжатлар асосида феодал-клерикаль элементларга, умуман маҳаллий миллатчилик ҳуружларига қарши олиб борилган кураш ёритилар экан, синфий зиддиятларнинг тобора жиддий тус олиши туфайли барча меҳнаткашларнинг большевиклар атрофига жипслашиб актив революцион фаолиятга кириша борганликлари кўплаб мисолларда исбот этилган. Фақат саноат марказларида, шаҳарлардагина эмас, балки қишлоқ ва овулларда ҳам камбағал деҳқонлар оммасининг революцион курашчанлиги тез етилиб борди. Китобда Тошкент атрофи, Фарғона, Наманган, Андижон, Самарқанд, Қўқон ва бошқа деҳқон аҳолиси кўп бўлган жойларда сиёсий кўтаринкилик авж олиб боргани тўғрисида етарли мисоллар келтирилган.

Буржуа идеологлари, ватан хоинлари ва бошқа душман элементлар Октябрь революциясини Ўрта Осиёга руслар олиб келдилар, маҳаллий аҳоли бу революцияни хоҳламас эди, ўзбек, қозоқ, туркман, тожик ва бошқа миллат меҳнаткашлари бу революцияга қатнашмаган деган туҳматлар ёғдиришдан ҳалигача тинмаётирлар. Бу бақироқлар объектив тарихий аҳвол ва вазиятни, хусусан воқеликни инкор қилиш учун урашиб бутун мамлакатда, шу жумладан Ўрта Осиёда ҳам социалистик революция барча миллат ишчи-деҳқонлари иштирокида, интернационализм байроғи остида ғалаба қозонганини йўққа чиқармоқчи бўладилар.

Асарнинг иккинчи қисмидаги бобларда, тарихни бузувчиларга айнан жавоб сифатида, умуман Улуғ Октябрь тарихини сохталаштирувчиларга қарама-қарши ўлароқ, Октябрь революциясининг Туркистондаги ғалабаси объектив воқелик асосида, аниқ факт ва воқеалар мисолида ёритиб берилган. 1917 йил 1 ноябрь куни Ўрта Осиёнинг революцион бешиги — Тошкентда ҳокимият Советлар қўлига ўтди, қуролли қўзғолон ғалабаси туфайли ишчи, солдат ва бошқа меҳнаткашлар оммаси контрреволюция устидан ғолиб чиқдилар. Бу ғалабани таъминлаган куч — рус ва ўзбек ҳамда бошқа маҳаллий миллат меҳнаткашларининг жанговар революцион иттифоқи эди. Ўзбек пролетариати ва меҳнат аҳли рус большевиклари ва ишчиларининг оғаларча раҳбарлиги ва кўмаги туфайли озодликка чиқа олдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва рўёбга чиқариш даврида, жойларда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун кураш алангасида маҳаллий миллат ишчи, деҳқонлари орасидан ажойиб революционерлар, моҳир ташкилотчилар етишиб чиқди. Ўрта Осиё халқлари ўзбеклардан С. Қосимхўжаев, С. Жўрабоев, Н. Хўжаев, қозоқлардан Т. Рисқулов, Х. Иброҳимов, туркманлардан К. Отабоев, О. Қулиев, қирғизлардан И. Кобеков, М. Саримсоқов; тожиклардан А. Раҳимбоев, Д. Устабоев, Д. Зокиров ва бошқаларнинг номини зўр ҳурмат билан тилга оладилар.

Аввало шаҳар ва саноат марказларида, сўнгра қишлоқ ва овулларда ҳам Совет ҳокимияти ўрната бошланди. Ўзбек, қозоқ, қорақалпоқ, тожик, туркман, қирғиз миллати меҳнаткашлари янги ҳокимият қурар эканлар, барча куч ва имкониятларини Улуғ Октябрь ғалабаларини мустаҳкамлаш ишига сафарбар қилдилар.

Китобдаги Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятининг ғалабаси тўғрисидаги хулосада, айнан ленинча пролетар интернационализми байроғи остида ўтган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг собиқ чекка ўлка меҳнаткашлари, шу жумладан Ўрта Осиё халқлари учун буюк жаҳоншумул аҳамияти алоҳида таъкидланган.

В. И. Ленин пролетариат диктатураси тўғрисида таълим берар экан, унинг ғолибона юришини таъминловчи куч партия раҳбарлиги эканини кўрсатди. Шунинг учун ҳам партия сафларини илғор ишчилар ва бошқа меҳнаткашлар ҳисобига тобора тўлдириб, мустаҳкамлаб боришни талаб қилди. Бу ленинча талабни бажариш учун Ўрта Осиё партия ташкилотларининг олиб борган иши асарнинг барча қисмларида, шу жумладан Октябрь кунлари, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш даврида ҳам батафсил кўрсатилган.

Большевистик ташкилотлар орасида Тошкент комитетларининг фаолияти намуналидир. Масалан, 1918 йилнинг биринчи ярмида ўз сафларига маҳаллий миллат меҳнаткашларининг илғор қисмини жалб қилиш билан тошкентлик большевиклар ўз қаторларини анчагина мустаҳкамлаб олдилар. Ишчи-металлистлардан Н. Ҳолмуҳамедов, А. Абдураҳмонов, қурувчи ишчилардан Т. Имонхўжаев, Д. Камолов, О. Бобожонов, А. Жалилов, А. Мирхидоятов, трамвайчи-ишчилардан А. Абдурашидов, Ш. Ҳолмуҳамедов, қишлоқ меҳнаткашларидан Ф. Тоиров Г. Тўраев, темир йўлчи З. Илёсов, қизил

БИНОКОР ҚИЗ

КЛАРА Абрамова Москва области бинокорлари сафида Тошкентни қайта тиклаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Ўз касбига меҳр қўйган бу ғишт терувчи нормани доим 120 процентдан орттириб адо этмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЭЛСЕВАР

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

ҲОЗИРГИНА даладан қайтиб келган Адолат опа кечки овқатга ўтирган эди, кўча эшиги тақиллаб қолди. Адолат опа ул-бул иш чиқиб қолган бўлса идорадан чақириб келишгандир деган ўйда эшикни очди. Эшикда нотаниш бир ёшроқ аёл турарди. Кун ботиб, вақт алламаҳал бўлиб қолган бўлса ҳам Адолат опа аёлнинг ташвишли чеҳрасидан ўзига умид билан боқиб турганини фаҳмлади.

— Келинг синглим, сизга ким керак эди? — Адолат опа аёл билан самимий сўрашар экан сўради.

— Кичкинагина хизмат билан атайлаб «Далварзин» совхозидан келувдим. Агар малол келмаса...

— Вой, нега малол келар экан, қани уйга киринг. Ўша ерда бафуржа гаплашамиз, — Адолат аёлни қўярда-қўймай уйга бошлаб кирди. Унга бир пиёла чой узатар экан сўради:

— Марҳамат, қандай хизмат экан, эшитайчи?

Аёл хаёлчан кўзларини бир нуқтага қадаб турди-да, кейин қандайдир ҳорғин овозда гап бошлади:

— Уйимиз ремонт талаб бўлиб қолган. Учта болам бор. Турмуш ўртоғим ногирон. Ўзим эса совхоз боғчасида ишлайман. Ремонт қилиб олишнинг ҳеч иложини қилолмаяпмиз. Шунга ёрдам берсангиз деб келувдим.

Адолат опа аёлнинг сўзларини диққат билан тинглар экан, блокнотига алланарсаларни ёзиб қўйди-да, аёлнинг кўнглини кўтарган бўлди.

— Хўп яхши, хотиржам бўлинг, синглим. Қўлимдан келганча уйингизни ремонт қилдириб беришга ҳаракат қиламан. Сиз бемалол ишингизни давом эттираверинг.

— Раҳмат опажон, раҳмат, — аёл миннатдорчилик билдириб Адолат опа билан хайрлашди.

Орадан кўп ўтмади. 3-«Далварзин» совхозининг ишчиси Г. Рапченконинг уйи сифатли ремонт қилиб берилди.

Адолат опа ҳаётидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Шу колхознинг сут соғувчиси Ш. Султонова ҳам Адолат опадан миннатдор. Султонованинг уйи ҳам Адолат опанинг ҳиммати, ташаббуси билан ремонтдан чиқарилди. Колхоз аъзоси Қ. Ашуралиевни айтмайсизми? У янги участка қуришга қуриб олди-ю, лекин устини ёпишга бироз қийналди. Шунда Адолат опа уйнинг томини ёпиш учун Ашуралиевга 200 дона шифер ундириб берди.

Адолат опа фақат сайловчиларнинг шахсий наказларини бажарибгина қолмай, колхоз қишлоғини ободонлаштириш, аҳолининг маданий-маиший турмуш шароитини яхшилаш борасида ҳам катта хизмат қилмоқда. Колхоз қишлоғи кейинги йиллар ичида янада обод ва кўркам бўлиб кетди. Кўчалар текис, равон қилиб асфальт ётқизилди. Янги артезиан қудуқлари қазилди. Қишлоқнинг кўпчилик аҳолиси водопровод сувларидан баҳраманд. Янги ҳаммом, меҳмонхона, ҳашаматли клуб колхозчилар учун маданий хизмат кўрсатмоқда.

Шу кунларда колхоз қишлоғида болалар саройи ва катта стадион қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу объектлар қурилишига ҳам Адолат опа бош-қош.

Қишлоқда Адолат опа ҳақида гап кетганида «барака топсин, қандай иш билан борсак илтимосимизни ерда қолдирмайди. Элни севсанг, эл севади деганлари шу-да, деган илиқ сўзларни эшитасиз.

Ҳа, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Адолат Рўзиматова ана шу қишлоқда, ана шу қалби иссиқ кишилар орасида туғилди, ўсди, улғайди. Меҳнат аҳли сафида ўз бахтини топди. Ҳалол пешана тери унга юксак обрў тақдим этди.

Адолат Рўзиматова Бекобод районидаги Ленин номли колхозда кўп йиллардан буён звено бошлиғи бўлиб хизмат қилмоқда. У юбилей йилида ўзига бириктилган 44 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил кўтарди. Етиштирилган ҳосилнинг 95 процентини машина билан териб олди. Адолат опанинг ўзи эса юбилей хирмонига «зангори кема» бункеридан 70 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб топширди. Адолат Рўзиматова бошчилик қилаётган звенонинг азаматлари келаси йил мўл ҳосили учун ҳозирдан пухта замин тайёрлаб қўйишди.

Э. ҚОДИРОВ.

СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗДА

МЕДАЛЬ ЭГАСИНИ ТОПДИ

АНДИЖОН. Область ҳарбий комиссариатида Сталинград остоналарида бўлган афсонавий жанг қатнашчиларидан икки киши учрашди. Собиқ взвод командири, ҳозирда эса, подполковник Александр Зеленков бундан чорак аср илгари ўзи билан Волга соҳилларида жанг қилган собиқ гвардиячи оддий аскар Содиқжон Ботировни қабул қилди. Подполковник Зеленков солдатга «Сталинград мудофааси учун» медалини топширди. У Сталинград жангида ана шу медалга сазовор бўлган эди.

ВОДИЙНИНГ ЭЛЕКТР ОҚИМИ

ФАРҒОНА. «Средазэнергосетьстрой» трестининг механизациялашган 48-колоннаси Фарғона билан Андижон ўртасида 220 киловольт кучланишли юксак вольтли электр линиясини қуриб битказди. 90 километрли янги трасса синалиб бўлгач, Фарғона водийсининг умумий энергетика системасига уланади. Линия Андижон, Наманган ва Ўш областларининг энергетика эҳтиёжларини қониқтиради.

ЯНГИ УСТАХОНАЛАР

ТЕРМИЗ. «Узсельхозтехника» Сурхондарё область бирлашмасининг Сариосиё районида қурилган янги ремонт-механика устахоналаридан ремонт қилинган дастлабки тракторлар чиқди. Бу — қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қиладиган областда энг йирик устахона бўлиб, ремонт поток-узел усулида олиб борилади. Устахонада йилига 800 шартли ремонт ишларини бажариш мумкин.

САКСАВУЛ ЭКИЛМОҚДА

НУКУС. Қорақалпоғистон АССР ўрмончилари саксавул эка бошлашди. Автоном республиканинг пойтахти — Нукусни гармсел ва қум бўронларидан ҳимоя қилиш учун катта ишларни бажариш мўлжаллаб қўйилди. Шаҳарни кенг ўрмон-парк ҳалқаси қуршаб олади. Ўрмончилар бу йил яна 12 минг гектар ерга саксавул экишади.

★ ★ ★

НАВОИЙ. Шаҳардан 30 километр нарида Зарафшоннинг хушманзара дарахтзорида ёш саноат маркази аҳолиси учун ҳордиқ чиқариш зонаси барпо қилинмоқда. Дарёнинг илгариги ўзани ёқасида чойхона қурилди. У билан ёнма-ён жойлашган уйларда дам олувчилар кечаси ётиб қолишлари ҳам мумкин. Ўтлоқда стадион ажратилмоқда.

(ЎзТАГ).

ҲОСИЛ ВА ДАРОМАД

Колхоз клуби чиройли қилиб безатилган. Залда хўжаликнинг ҳамма тармоқларида юбилей йилида баракали меҳнат қилган уста деҳқонлар, сут соғувчилар, боғбонлар, механизаторлар ўтиришибди. Улар бу ерга ўтган йили қўлга қандай ютуқлар киритишди-ю, қайси соҳаларга камроқ эътибор берилди, ана шуларни муҳокама қилишаяпти.

Ўтган йили деҳқончиликда, чорвачиликда, пиллачиликда, мевачиликда ва хўжаликнинг бошқа ҳамма тармоқларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўл етиштирилди. Хўжаликнинг ҳар бир аъзоси йил бошидан тинмай меҳнат қилди, экин майдонлари маҳаллий ва минерал ўғитга тўйдирилди, ерлар сифатли шудгор бўлди. Сифатли уруғ экилиб уларнинг парвариши сифатли олиб борилди. Парник хўжалигида кўп ҳосил берадиган сабзавот кўчатлари тайёрланди. Бу ишларда колхоз активлари, хўжаликнинг ҳар бир аъзоси сидқидилдан меҳнат қилди. Натижа кутилгандан анча юқори бўлди.

Ҳар гектар картошкадан пландаги 13 тонна ўрнига 14,2 тоннадан, жаъми 2983 тонна картошка тайёрланди. 1966 йилга нисбатан гектар бошига 50 центнердан кўп ҳосил олинди. 5485 тонна сабзавот йиғиштирилиб пландагидан 33 центнердан зиёд етиштирилди. Шунга ўхшаш бошқа экинлардан ва мевалардан олинадиган ҳосилдорлик анча оширилди. Колхоз юбилей йилида пландаги 14530 тонна ўрнига 15639 тонна турли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарди.

Хўжаликнинг бу улкан ютуғида айрим далачилик бригадалари ва звеноларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар гектаридан олинадиган ҳосилни анча ошириб, кўплаб қўшимча даромад эгаси бўлдилар. Қурбон Маъмуров бошлиқ бригада азаматлари гектаридан 17,1 тоннадан картошка, Абдусаттор Саматов бошлиқ бригада ҳар гектар ердан 22,7 тоннадан, Жўра Усмонов бошлиқ бригада азаматлари гектаридан 24,2 тоннадан сабзавот йиғиштириб олишди.

Лекин ана шу илғор бригадаларнинг ери билан ерлари туташ, бир ариқдан сув ичган айрим бригада ва звенолар эса ўз топшириқларини бажаролмадилар. Мирҳамдам Мирғиёсов, Аҳмаджон Сайдалиев ўртоқлар бошлиқ бригада ва звено аъзолари ҳосилдорликда сургалиб қолдилар.

Колхоз бўйича ҳар бир центнер маҳсулот учун камроқ маблағ сарфлаб, кўпроқ даромад олиш мақсадида, айрим экинлар парвариши қишлоқ хўжалик механизмлари ёрдамида бажарилди. Хўжалик бўйича ишлаб чиқарилган маҳсулотларга 366 минг сўм пул сарфлаб, сарф бўлган харажатнинг ҳар бир сўми колхозга 4 сўмга яқин даромад келтирди.

Тайёрланиб, давлатга сотилган маҳсулотлардан сметада кўзда тутилган 1.103.950 сўм ўрнига колхоз кассасига 1.602.404 сўм, яъни 511 минг сўм ошиқча пул келиб тушди. Ҳар бир иш кунига 2 сўм 91 тийин ўрнига 4 сўм 30 тийиндан меҳнат ҳақи тўғри келди.

Ўтган йилги меҳнат кунига 5 сўм, ҳатто ундан ҳам ошириб ҳақ тўлаш имкони бор эди. Лекин, хўжаликдаги айрим экинларга бепарво қаралганлиги оқибатида боднинг, полиз экинлари ва узум ишлаб чиқариш планлари бажарилмади. Натижада бу экинлар бир центнерининг таннархи ошиб, хўжалик учун қимматга тушди. 1 центнер узум учун сметадаги 29 сўм ўрнига 42 сўм 96 тийиндан, полиз маҳсулотларининг ҳар центнери учун 5 сўм 70 тийин ўрнига 8 сўм 36 тийиндан маблағ сарфланди. Ана шу уч хил маҳсулотдан планлаштирилган ҳосил тайёрланиб, таннархи қимматга тушмаганда хўжалик даромади яна 70 минг сўм ошиқча бўлар эди. Колхоз агрономи Ваҳоб Ёқубов, ҳашаротга қарши курашиш бригадаси бошлиғи Муса Ҳамидов ўртоқлар бу камчиликларни тугатиш учун ўз вақтида зарур тадбирларни амалга оширмадилар.

Колхоз чорвадорлари бу йил яхши ишлашди. Бир неча йиллардан бери бузоқ олиш плани бажарилмай келар эди. Юбилей йилида бу қолоқликка ҳам хотима берилди. Ҳар юз бош сигирдан 92 тадан бузоқ олинди. Чорвачиликдан кўзда тутилган 164 минг 550 сўм ўрнига 187 минг 723 сўм фойда олинди.

Бир йиллик қилинган ишлар юзасидан ҳисобот доклади қилган колхоз раиси Мақсудали Маъмуров ҳам, музокарада сўзлаган бошқа ўртоқлар ҳам ўтган йили қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш, юз берган камчиликларни тугатиш ҳақида конкрет фикр ва мулоҳазаларни айтдилар.

11-бригада бошлиғи Аширмат Хаитметов сўз олиб, ўз бригадасининг ютуқлари ва бу йилги режалари ҳақида гапирди.

— Ишнинг осони бўлмайди, — деди у. — Иш борки, уни ўрганишда қийинчилик бўлмай иложи йўқ, уни тўла-тўкис эгаллаб олгунингизча қийналасиз албатта. Ана шу вақтинча қийинчиликларга бардош беролмайдиган соялпарлар, буниси бўлмаса бошқа жойда иш қуриб қолибдими, деб жўнаб қолишади. Бундай кишилар кўпроқ кўпчилик манфаатини эмас, ўзларини ўйлашади. Барча қатори жон куйдириб ишламай, колхознинг ер-сувига шерик бўлишади.

Мана шу биргина 11-бригада территориясида 32 та хонадон бор. Шулардан 8 тасидан ҳеч ким чиқиб ишламайди. Бунинг устига ана шу кишилар бригада ерларида сигир ҳам боқишади. Улар шу ерда меҳнат қилаётган колхозчиларнинг бутун ҳуқуқларига тенг шерик. Меҳнатни янгичасига, тахтача усулида ташкил этганимиздан кейин бу айниқса яққол сезилиб қолди.

Бригада аъзоси Абдураҳмон Маҳкамов 10 ой далада ишлади. Шу 10 ой ичида у меҳнатига яраша 1700 сўм пул олди. Ҳар ойига 170 сўмдан тўғри келади. Колхозда яшаб, бошқа жойларда ишлаётган Турғун Ашуров, Суннат Муҳамедов, Толип Исаев кабилар эса яна ўз хўжалигига қайтишлари керак.

Аширмат Хаитметовнинг бу ҳақли эътирозини ревизия комиссиясининг раиси Арслон Ҳамидов, халқ назоратчилар комитетининг раиси Тўлаган Бобоев, сут соғувчи Нафиса Тожибоева, тракторчи Собит Турсунов, бутун залда ўтирган колхозчилар қўллаб-қувватлашди.

Ҳисобот йиғилишида бу йилги тадбирлар ҳам белгилаб олинди. Хўжалик деҳқонлари 687 гектар суғориладиган ерда меҳнат қилиб пландаги 14500 ўрнига 15000 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш мажбуриятини олишди. Жумладан, 160 гектар ердан 1900 тонна картошка, 267 гектардан 4417 тонна сабзавот, 26 гектар полизнинг ҳар гектаридан 20,6 тоннадан, 60 гектар маккажўхори майдонининг ҳар гектаридан 500 центнердан силос учун кўкпоя, ҳар бош сигирдан 2425 килограмм сут соғиб олиб, 570 тонна сут тайёрлаш учун бел боғлашди.

Улар шу кунларда полиз ва сабзавот экинларининг ҳар гектарига 30 тоннадан маҳаллий ўғит, яъни жаъми 4000 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғитни далага ташиб чиқаришди. Ўғит ташиш ишларининг ҳаммаси механизация ёрдамида бажарилаяпти. Ариқ-зовурларни тозалаш ишлари тугалланди. Парник хўжалигида эртапишар сабзавот кўчатлари тайёрлаш қизғин кетаяпти. Парник хўжалигининг ходимлари бу йилги мўл ҳосил учун 2 миллион карам ва 3 миллион помидор кўчати тайёрлаб беришади. Картошка уруғларини саралаш ишлари ҳам бошлаб юборилди. 8 гектар ерга плёнка остига бодринг ва помидор экиш учун тайёргарлик кўрилаётир. 10 гектар ерга эртаги экинлр учун ариқ олиб қўйилган.

Йиғилишда ўтган йили йўл қўйилган камчиликларни тугатиш ва бу йили хўжаликнинг барча тармоқларини бир текис ривожлантириш тадбирларини белгилаб олишди.

Колхоз аъзолари беш йиллик планнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш ва улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ,
Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз.

БУЮК ТАНТАНАСИ

Т А Қ Р И З

гвардиячи К. Маъзумов ва бошқалар шу даврда партияга кириб, унинг сафида жонбозлик кўрсатдилар. Самарқанд, Скобелев (ҳозирги Фарғона), Жиззах, Байрамали, Хўжанд, Чоржўй, Пржевальск, Верний (ҳозирги Олмаота) ва бошқа жойлардаги партия ташкилотлари ўз сафларини мустаҳкамлаш, ёш аъзоларини сиёсий чиниқтиришда сезиларли фаолият кўрсатдилар.

Туркистон АССР ва Туркистон Коммунистик партиясининг тузилиши тўғрисидаги саҳифалар зўр қизиқиш билан ўқилади. Ўрта Осиёдаги контрреволюцион кучлар қаршилигига бардош бериш, майда буржуа стихиясини бартараф қилиш, оппортунистик элементлар хуружига нисбатан ленинча изчил кураш йўли билан ўлка большевиклари пролетариат диктатураси ғояларини чидам билан ҳимоя қила олдилар. Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш йўлида В. И. Ленин, партия Марказий Комитети ва рус революционерларининг ёрдами ҳал қилувчи восита бўлиб хизмат қилди. 1918 йил 20 апрель куни очилган Советларнинг V ўлка съезди муҳим воқеа бўлди. 22 апрель куни олинган В. И. Лениннинг тарихий телеграммасида Туркистон Советлар автономиясига самимий табрик ва ўлкада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш тўғрисида буюк вазифалар айтилган эди. Съезднинг 30 апрель куни мажлисида Туркистон Автоном Совет Социалистик Республикаси эълон қилинди. Бу қарор ленинча йўл — Совет давлати қурилиши йўлидаги йирик ғалаба эди.

1918 йил 17 июнда очилган большевикларнинг ўлка конференцияси съезд ваколатини бажариб, Туркистон Коммунистик партиясини тузди ва уни РКП(б)нинг таркибий қисми деб қарор чиқарди. Китобда Туркистон большевиклари I съездининг аҳамияти, съезддан кейинги даврда партия ташкилотларининг кескин мустаҳкамланиб бориши ҳақида тўла маълумот берилган.

Чет эл интервенцияси ва гражданлар уруши даврида Туркистон Коммунистик партиясининг фаолиятини ёритишда В. И. Ленин кўрсатмалари, партия қарорларига амал қилиш туфайлигина бу энг оғир синов йилларида муваффақиятли кураш олиб борилгани конкрет баён этилган.

Гражданлар уруши йилларида Туркистон большевикларининг партиявий-сиёсий ҳамда тарбиявий ишларни кучайтириш соҳасидаги фаолияти янги далил ва фактлар билан бойитилган. Чунончи, сиёсий адабиётларни нашр этиш ва тарқатиш масаласи ёритилар экан, машҳур жамоат арбоби, адабиётшунос Абдулла Авлоний К. Маркс ва Ф. Энгельснинг «Коммунистик партия манифести»ни рус тилидан ўзбекчага биринчи марта таржима қилгани айтилган.

Совет ҳокимияти душманларига қарши курашда ленинча тадбиркорликнинг яққол намунаси — 1919 йил 14 августда Туркистон фронтининг тузилиши эди. Содиқ ленинчилар, машҳур саркарда М. В. Фрунзе, атоқли давлат арбоби В. В. Куйбишев бошчилигидаги бу фронт ўлкамизни барча душманлардан халос қилишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Октябрь ойида тузилган махсус Туркистон ишлари бўйича комиссия (Турккомиссия) ва унинг ленинча миллий сиёсат ғалабаларини таъминлашдаги муҳим роли китобдаги энг мазмунли саҳифалардандир. Маълумки, В. И. Ленин Турккомиссия жўнатилиши муносабати билан Туркистон коммунистлари ёзган махсус мактубида Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш бутун Осиё, барча мустамлакалар учун буюк аҳамиятга эга эканини зўр куч билан таъкидлаган эди.

Туркистонда партиямиз ленинча миллий сиёсатини амалга ошириш учун кураш мобайнида, хусусан икки фронтга — буюк давлат шовинизми ва маҳаллий буржуа миллатчилигига қарши сабот ва матонат билан олиб борилган кураш жиддий аҳамиятга эга эди. Мазкур асар муаллифлари бу масалага етарли эътибор бериб, Ўрта Осиё воқелигига хос хусусиятлар ва қийинчиликларни тўғри очиб бергандар.

Контрреволюцион кучлар, хусусан босмачиликка қарши кураш мобайнида большевиклар партияси ажойиб ташкилотчилар — актив коммунистларни тарбиялай олди. Китобда номлари келтирилган Йўлдош Охунбобоев, Д. Е. Коновалов, Н. А. Веревкин-Рохальский, Э. Ф. Кужелло, И. Г. Брегадзе, Н. Г. Хмелевский, И. Ф. Куц, А. Ёрмуҳамедов. А. Ўразбеков, А. Мавлонбеков, Жўра Зокиров. Охунов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бу йирик асарнинг 4 ва 6-қисмлари Бухоро ва Хоразм коммунистларининг жўшқин фаолиятига бағишланган бўлиб, халқ революцияларининг ғалабалари, уларнинг характери ва ҳаракатлантирувчи кучлари тўғрисида, социалистик қайта қуриш учун кураш ҳақида батафсил фикр юритилган. КПСС Марказий Комитетининг Марказий архиви, республика ва область партия архивлари материалларини чуқур ўрганиб Бухоро ва Хоразм тарихига оид адабиётлардан, вақтли матбуот материалларидан кенг фойдаланиб жуда тўғри қилинган. Яна шуниси диққатга сазоворки, муаллифлар Совет ҳокимияти учун курашда мавжуд бўлган қийинчиликлар, хато ва янглишувлар тўғрисида ҳам етарли маълумот берганлар.

Халқ хўжалигини тиклаш даврида Туркистон Компартиясининг фаолиятига бағишланган бобларда большевикларнинг фақат саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларни тиклаш ҳамда ривожлантиришга оид ишларигина эмас, балки партиявий-ташкилий ва ғоявий-тарбиявий тадбирларини ёритишга ҳам жиддий эътибор берилган. Бу ўринда Туркистонда касаба союзлари тўғрисидаги мунозаранинг ўзига хос хусусиятда ўтиши, шу мунозара вақтида қатор партиявий-сиёсий тадбирлар туфайли партиялилар оммаси В. И. Ленин ғояларини маъқуллаб, жиддий курашда ғалаба қозонганликлари баланд руҳ билан ёзилган.

Тиклаш даврининг, умуман социализм ғалабасини таъминлаш масаласининг энг йирик омили — янги иқтисодий сиёсат (НЭП) ва уни Туркистонда амалга ошириш учун кураш бирмунча қисқа бўлса ҳам, дуруст ёзилган. Муаллифлар социалистик экономика асосларини барпо қилишдаги қийинчиликлар ва уларга барҳам беришда партиянинг кучи — омма билан ҳамжиҳатлиги ҳал қилувчи роль ўйнаганини жуда кўп мисолларда кўрсатиб берганлар.

1922 йили май ойида РКП (б) Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси (Средазбюро)нинг тузилиши, оташин ленинчи Г. К. Оржоникидзенинг Туркистон большевикларига ёрдами тўғрисидаги саҳифалар тарихий воқеликни аниқ ва равон ифода этган. НЭП давридаги партиявий-сиёсий ва ғоявий-тарбиявий ишларнинг формалари ҳамда хусусиятлари ҳам кўрсатилган.

Асарнинг сўнгги — еттинчи қисми Ўрта Осиё коммунистик ташкилотлари тарихидаги муҳим давр — миллий чегараланиш, Ўзбекистон ва Туркманистон коммунистик партияларининг барпо бўлиши, Қорақалпоғистон, Қирғизистон ва Тожикистонда область партия ташкилотлари тузилишига бағишланган.

Бу қисм муаллифлари миллий республикаларнинг ташкил бўлиши ленинча миллий сиёсатнинг буюк ғалабаси сифатида, барча меҳнаткашлар, ўзбек, туркман, тожик, қозоқ, қирғиз ва бошқа маҳаллий миллатлар меҳнаткашларининг ихтиёри ва хоҳиш-амри билан барпо бўлгани тўғрисида чуқур фикр юритганлар.

1924 йил охирларига келиб Ўрта Осиё партия ташкилотлари кўп сонли, ҳар қандай вазифаларни ҳам уддалай оладиган кучга эга бўлиб қолган эди. Китобнинг 724-бетида келтирилган фактлар бунинг тасдиғи сифатида хизмат қилади. 1924 йил май ойида Туркистон партия ташкилотларида 22 минг аъзо ва аъзоликка кандидат бўлиб, улардан 5843 таси ўзбек, 5436 — қозоқ ва қирғиз, 6450 — рус, 835 — тожик, 111 — туркман бор эди.

РКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюроси, РКП(б) МК Ўрта Осиё бюроси, Туркистон, Бухоро, Хоразм коммунистик партиясининг миллий чегараланиш ўтказиш тўғрисидаги қарорлари, бу масалани матбуот орқали, агитация-пропаганданинг барча формаларини қўллаб кенг тушунтирилгани ва бошқа ишлар мазмунли ёритилган.

Миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқи — партиямизнинг ленинча миллий программасидаги бош масала эди. Туркистон, Хоразм, Бухоро коммунистлари бу ғояни омма орасида кенг тушунтириб, амалда тўғри қўлланиши учун курашдилар.

Китобда В. И Лениннинг сафдоши, партия ва давлатимизнинг йирик арбобларидан бири Михаил Иванович Калининнинг Ўрта Осиёда бўлишига оид қизиқарли материаллар берилган. 1924 йил февралида бу ерга келган М. И. Калинин Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Андижон, Фарғона, Қўқон, Полторацк, Мари, Қизил Арват шаҳарларида, бир қатор қишлоқларда бўлиб, меҳнаткашлар митингларида оташин нутқлар сўзлайди, ленинча миллий сиёсат омилларини тушунтиради. М. И. Калинин раҳбарлиги ва иштирокида ўтган умумўзбек ва умумтуркман Советларининг 1-таъсис қурултойлари Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР тузилганини эълон қилди.

Ўзбекистон ва Туркманистон Коммунистик партияларининг тузилиши, уларнинг биринчи съездларига оид материаллар китобнинг мазмунида салмоқли ўрин эгаллаган. 1924 йил иккинчи ярмида РКП(б) Марказий Комитети ўзининг Ўрта Осиё бюросининг янги составини тасдиқлади: И. А. Зеленский (раис), К. С. Отабоев, И. Охунбобоев, В. Иванов, А. Икромов. Ч. Имомов, Х. Сахатмуратов, Ф. Хўжаев бюро аъзолари сифатида фаол иш олиб бордилар.

РКП(б) Марказий Комитети ва унинг Ўрта Осиё бюроси раҳбарлигида ўтган Ўзбекистон ва Туркманистон Коммунистик партияларининг биринчи съездлари ўлкадаги барча коммунистлар ленинча йўлдан бораётганлари ва ҳар қандай душманларга қарши шафқатсиз курашда ленинизм ғояларини ҳимоя қилажакларининг буюк намойиши бўлди.

Ўзбекистон ва Туркманистон Коммунистик партияларининг тузилиши, Қирғизистон, Тожикистон ва Қорақалпоғистонда область партия комитетларининг барпо бўлиши партиямиз ленинча миллий сиёсатини рўёбга чиқариш учун курашда янги имкониятлар яратди. РКП(б)нинг таркибий қисми, унинг жанговар отрядлари бўлган бу ташкилотлар, умумдавлат ва республика экономикаси, маданиятига хос масалаларни юзага чиқаришда Ленин ишига, партия йўлига содиқлик намуналарини кўрсатдилар.

Китобга умуман ижобий баҳо бериш билан бирга, у баъзи камчиликлардан холи эмаслигини айтиб ўтиш керак. Бизнинг фикримизча, асар муаллифлари марксча-ленинча назария масалаларига жиддий эътибор берган бўлсаларда, айрим хулосалар ва назарий мулоҳазалар ўз ниҳоясига етказилмаган. Чунончи: 108, 109-бетларда ленинча социалистик революция назарияси тўғрисида гап борар экан, унинг мазмуни ва аҳамияти умумий тарзда берилган. В. И. Лениннинг 1917 йили ёзган нодир асари «Узоқдан мактублар» ва машҳур Апрель тезисларининг революция ғалабасини тайёрлашдаги роли ҳар томонлама очиб берилса, яхши бўларди.

Деҳқонлар оммасининг социалистик революцияда пролетариатга иттифоқдош куч эканлиги тўғрисидаги В. И. Ленин ғояларининг Ўрта Осиёда ҳам тўла тасдиқланиши таъкидланар экан, бу ғоянинг душманларини кескин танқид қилишга ҳам эътибор берилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Бизнингча, монографиянинг хотимаси талабга жавоб берадиган даражада ёзилган эмас. Хотима асарнинг бор мазмунининг қисқача такрорига айланиб қолган. Ўрта Осиё партия ташкилотларининг тарихи нималарни ўргатади? Қай хулоса ва якунлар бўлишини талқин қилади? Бу масалаларга кўпроқ эътибор бериш лозим эди.

Булардан ташқари асарда бир қатор ғализ жумлалар, такрорланишлар ва таҳририй камчиликлар ҳам учрайди. Бу, камчиликлар, тўғрироғи бизнинг мулоҳазаларимиз, китобнинг қимматини туширмайди, албатта. Бу китобнинг ёзилиши Ўрта Осиё ва Қозоғистон меҳнаткашларининг сиёсий ва маданий ҳаётига муҳим воқеа бўлиб киради. Асар педагоглар, илмий ходимлар, пропагандистлар, студентлар ва бошқалар учун жанглар билан ўтган ўтмишимизни, шонли партиямиз тарихини ўрганишда йирик восита, қўлланма бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун ҳам бу китобни маҳаллий миллат тилларида, жумладан ўзбек тилида нашр қилишни зарур деб ҳисоблаймиз.

Т. ЖЎРАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Қ. ОТАМИРЗАЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ГАЛИНА Давидова беш йилдан буён «Ташкенткабель» заводида меҳнат қилади. У сим ўровчи. Ўз ишига меҳр қўйган бу аёл меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлмоқда. Галина ўз касбини янги келган ишчиларга доим қунт билан ўргатади. Шунинг учун ҳам алоқа кабеллари корпуси коллективи унинг номини ҳурмат билан тилга олади. Суратда: Галина Давидовани иш устида кўриб турибсиз.

Р. Жуманиёзов фотоси.

Тўрт гектарлик теплица

ЯНГИЙЎЛ. (ЎзТАГ). Тошкент областидаги Усмон Юсупов номли комбинатда йирик теплица-парник хўжалиги қурила бошланди. Хўжалик 3,5 гектар майдонни эгаллайди. «Ўзгипросельстрой» мутахассислари — лойиҳа авторлари бу ерда катта қозонхона қурилишини кўзда тутдилар. Бу эса қишда ҳам помидор, бодринг, редиска, пиёз ўстиришга имкон беради. Хўжалик ҳар йили теплицаларда 4200 центнер сабзавот етиштира олади.

Янгийўлдаги хамиртуруш заводи коллективи ўзининг дастлабки маҳсулотини қатор озиқ-овқат саноати корхоналарига юборди. Бу ерда ҳар йили 6 минг тонна хамиртуруш тайёрланади. Суратда: химик-лаборант Л. Димова хамиртурушни анализ қилиб кўрмоқда.

Қ. Розиқов фотоси,

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

ЮЛДУЗ

Оқшом кўкда кулган чўғ
юлдуз ҳар чоқ
Кимнингдир кўзига бахт
бўлиб боқди.
Бошқа биров уни атади
мунчоқ,
Кимдир унга севги тақдирин
тақди.
Қўшиқлар тўқилди унинг
ҳақида,
Ошиқлар тикилди чиройга
ташна.
Менга ўша юлдуз кўк
пештоқида,
Бир томчи нур бўлиб туюлди,
ошна.

БОЛАЛИГИМ

Ўтиб кетди шўх болалигим,
Эрка қушдай учди-ю кетди.
Ўйинқароқ шалолалигим,
Юрагимга нақшини битди.
Менга қайтмас ўша дамларни,
Укаларга қолдирдим атай.
Унутай-да барча ғамларни,
Боликка шеъримда қайтай.

ТЎЛҚИН.

ДАРЁ ЎЗАНИДА КАРЬЕР

ОҲАНГАРОН (ЎзТАГ). Пардозловчилар Оҳангарон дарёси сувини янги ўзанга чиқарувчи тоннелга барвақт кирдилар. Дарёнинг эски ўзани тагидан эса 4 миллиард тонна кўмир қазиб олишга йўл очилади.

Метро қурувчилар узунлиги 1125 метрга борадиган тоннелни қоя тошлар бағрида ниҳоятда аниқлик билан ковладилар. Леонид Усачев билан Виктор Поповнинг тоннель қазувчи бригадалари маркшейдер Сергей Киселев кўрсатган нуқтада озгина бўлсада четлашмай учрашдилар. Энди диаметри 8,5 метрли тоннель бетига темирбетон ғилоф қопланмоқда. Пардозловчилар тоннель қазувчилардан эстафетани қабул қилиб олиб, бу ишни графикда белгиланганидан икки баравар тезроқ бажаришга аҳд қилдилар.

Оҳангарон дарёси сувининг буриб юборилиши Ўзбекистоннинг асосий кўмир конидан очиқ усулда қазиб олишга яроқли кўмир запасларини икки баравардан зиёд кўпайтиради. Шундай қилиб, тоғлик дарё ўзани карьерга айланади.

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ ЎТКИР КЎЗИ

ОБЛАСТИМИЗ экономикаси йил сайин юксалиб бораяпти. Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларининг коллективлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, таннархини арзонлаштириш ва сифатини ошириш бўйича ажойиб ютуқларни қўлга киритаётирлар.

Бу муваффақиятларда халқ назоратчиларининг ҳам муносиб ҳиссалари бор. Назоратчилар қаерда бўлмасинлар камчиликларнинг олдини олишни, беҳуда сарфиётга чек қўйишни ўйлайдилар. Областимизда халқ мулкини кўз қорачиғидай сақлашга интилаётган, камчиликларга муросасиз бўлаётган, эл-юртга кўпроқ наф келтиришни ўйлаётган назоратчилар юзлаб-минглаб топилади. Бу тиниб-тинчимаслар ҳаётидан кўплаб лавҳалар келтириш мумкин.

Партия ва ҳукуматимиз қарорига биноан сўнгги пайтда корхоналарда ишлатилмай ётган қўшимча ускуналар рўйхатини олиш бошланган эди. Бу кампания кўпчилик хўжаликларда кўнгилдагидек якунланди. Лекин, ора-чора айрим корхоналарда қўшимча ускуналарни камайтириб ёзиш, нокерак материалларни беркитиб олиб қолиш ҳоллари ҳам содир бўлди. Назоратчилар бу масалада текширув ишлари олиб бориб, бир қатор камчиликларни аниқладилар.

Оҳангарон ГРЭСи ва У. Юсупов номли комбинат раҳбарлари материалларни ва ускуналарни рўйхатга олишда кўзбўямачиликка йўл қўйган эдилар. Лекин қинғир ишнинг сири тезда ошкор бўлиб қолди. Халқ контроли группаларининг аъзолари ҳар иккала корхонада бўлиб, текширув натижаларини область халқ контроли комитетига маълум қилдилар.

Текшириш шуни кўрсатдики, Оҳангарон ГРЭСида ўн хил материал ва 112 дона ускуна рўйхатга киритилмай қолган. Уларни пулга чаққанда 75 минг сўмликни ташкил этган. Айни пайтда У. Юсупов номли комбинатда ҳам 23 хил материал ва 35 дона ускуна ҳисобга олинмай «ҳар эҳтимолга қарши» деб четга суриб қўйилган. Улар 5—10 сўмлик ускуна ёки материал эмас, балки 36,2 минг сўмлик техника эди. Бу билан ҳар иккала корхона раҳбарлари область статистика бошқармалари ишини ҳам чалкаштириб юборишган.

Рўйхатдан четда қолган ускуналар қор-ёмғирдан холи бўлган қулф-калитли хоналарда сақланаётгандир, деб ўйларсиз балки. Афсуски, йўқ. Назоратчилар бу камчиликни ҳам очиб ташладилар. Уларнинг маълум қилишларича. У. Юсупов номли комбинатнинг марказий омборида 40 тонна катанка тупроққа беланиб ётибди. Айрим ўрамлар эса лойга қорилиб кетган. Ўрнатилмаган ускуналар капитал қурилиш бўлими омборининг очиқ майдонида қор-ёмғир остида занглаб, кун сайин нураяпти.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ АМАЛДА

Назоратчиларнинг сигнали билан бу камчиликларни бартараф этиш бошланди. Айбдорлар жазоланди. Рўйхатга олинмаган материал ва ускуналар қайта ҳисоблаб чиқиб, статистика бошқармаларига маълум қилинди.

Ўткир кўзли назоратчилар колхоз ва совхозларда, темир йўл станцияларида ҳам содир бўлаётган камчиликларни бартараф этиш бўйича бир талай тадбирларни амалга ошираётирлар. Айрим ташкилот ва хўжаликлар раҳбарларининг беғамликлари туфайли улар адресига келган юклар кўп ҳолларда темир йўл станцияларида вагонларни, пўлат магистралларни банд қилиб, бир неча кунлаб қолиб кетади. Назоратчилар яқинда мана шу юк-товар станциялари бўйлаб катта рейд ўтказдилар ва кўпгина камчиликларни очиб ташладилар.

Ўғит — экиннинг қони ва жони. Уста деҳқон ўғитнинг фойдасини яхши билади. Лекин, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», «Политотдел», Оққўрғон районидаги Димитров номли колхозлар ҳамда «Коммунизм» совхози раҳбарларининг ишига назоратчилар ҳайрон қолишди. «Правда» колхозига юборилган вагон-вагон минерал ўғитлар 56 кун темир йўл станциясида қолиб кетди. «Политотдел» колхози ҳам ўғитни 28 кун кутдириб, кейин зўрға ташиб олди. Бошқа хўжаликларда ҳам шундай ҳоллар рўй берди. Бунинг учун улар давлатга минг-минглаб сўм жарима тўладилар.

Бўка район колхозлараро қурилиш ташкилоти раҳбарлари ҳам станцияларга келган қурилиш материалларини ўз вақтида ташиб олмаяптилар. Ўтган йилнинг сўнгги кварталида 34 вагон юкни 1008 соат кечикиб тушириб олдилар. Ҳар бир вагон ўрта ҳисобда темир йўлда 30 соатлаб туриб қолди. Бундай беғамлик ташкилотга қимматга тушди: У 978 сўм жарима тўлади. Оҳангарон цемент комбинати, «Ташоблсельстрой» трестининг 4-кўчма механизациялашган колоннаси, «Средазтепломонтаж» тресги бошқармалари раҳбарлари ҳам юкларни ўз вақтида ташиб олиш ва темир йўлни навбатдаги вагонларга бўшатиб бериш ишларини ниҳоятда сусткашлик билан бажараяптилар.

Область халқ контроли комитети ишда сусткашлик кўрсатаётган қурилиш ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларини қаттиқ жазолади. Бўка район колхозлараро қурилиш ташкилоти бошлиғи Адитаевга бир ойлик маоши ҳажмида жарима солинди. Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхози директорининг ўринбосари Кимга эса қаттиқ виговор эълон қилинди.

Ҳозир ҳам жойлардаги халқ контроли группалари вақтида вагонларни бўшатиш ва юкларни ташиб кетиш масаласи билан жиддий шуғулланмоқдалар. Улар ғайрати билан темир йўлларда юк ташиш обороти сезиларли даражада тезлашаяпти. Вагонларнинг беҳуда туриб қолиши камаймоқда. Бу билан қўшимча харажат ва чиқимларга чек қўйилмоқда. Ўғит ва материаллар сифати бузилмай ўз вақтида ташиб олинаяпти. Бунинг учун биз халқ назоратчиларига минг бор раҳматлар айтсак арзийди.

Ж. НОСИРОВ.

САВДО АЪЛОЧИСИ

Янги кун салом-аликдан бошланади. Маъди ака ҳам ишга келар экан пештахта ортига ўтиш олдидан аввало ҳамкасблари билан самимий сўрашади. Сотувчининг кайфияти яхши бўлса, муомаласи ҳам ширин бўлишини у яхши билади. Шу боисдан ҳам Маъди ака дўстларига яхши кайфият тилайди. Кейин савдога мол ҳозирлайди, тарозиларни текширади, тангаларни санаб қайтим қутичасига солади ва магазин эшикларини очиб харидорларни хушвақтлик билан ичкарига таклиф этади.

Савдо шу бўйи қизиб кетади. Ҳозирги кунда М. Мадаминов савдо қилаётган Оҳангарон шаҳридаги 3-магазиннинг гастрономия бўлими бошқа бўлимларга нисбатан анча кўп молни харидорларга тақдим этиб, планни доимо ортиғи билан бажариб келаяпти. Харидорлар бу бўлимдан ўзлари истаган молни топиб сотувчи Мадаминовга ўз миннатдорчиликларини билдириб қайтишяпти.

Раҳматлар ўз-ўздан келмайди, албатта. Бунинг учун киши меҳнаткаш, ўз касбининг устаси бўлиши лозим. Ўн саккиз йилдан бери бир жойда хизмат қилиб келаётган М. Мадаминов ўз касбига чиндан ҳам ихлос қўйган. У Тошкентдаги савдо кооператив техникумини тамомлаб, шу билан кўнгли тинчимади. Ҳозир Самарқанддаги Давлат савдо институти сиртқи бўлимининг 3-курсида билим олаяпти.

М. Мадаминовни ҳамма тажрибали савдо ходими сифатида танийди. Унга ҳамиша шогирдлар бириктиб қўйишади. Ҳар уч ойда у биттадан шогирд тайёрлаб мустақил хизматга узатаяпти. Устоз шогирдларга уқтиради:

— Савдо ходими биринчи навбатда ҳалол ва хушмуомалали бўлмоғи зарур. Иш пайтида тозаликка жуда ҳам риоя қилиш керак. Тарозига мой томмасин, консерваларга чанг қўнмасин. Маҳсулотни қоғози билан тортаётган бўлсангиз тарозининг иккинчи палласига ҳам шунча қоғоз қўйишни унутманг. Колбаса тортаётганингизда унинг ипларини кесиб олинг. Харид қилинган молнинг нархини **харидор кўзи олдида ҳисоб-китоб қилинг. Қайтимини тийин-тийинигача харидорга қайтаринг. Ана шунда ҳурматингиз** ҳам ошади, харидорингиз ҳам кўпаяди.

Маъди Мадаминовнинг ўзи мана шу қонун-қоидаларнинг барчасига тўла риоя қилади. Шунинг учун ҳам республика Савдо министрлиги, область ва шаҳар савдо ташкилотларининг раҳматномаларига бирнеча бор сазовор бўлган. Уни оҳангаронликлар энг ҳурматли кишилар қаторида уч чақириқдан бери шаҳар Советига депутат қилиб сайлаб келмоқдалар.

Тажрибали сотувчи хизматлари ҳукуматимиз томонидан ҳам муносиб тақдирланди. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада ғолиб чиққани ва кўп йиллик самарали меҳнатлари эвазига Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Бу эъзоз Маъди ака кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Ҳозир ҳам у ўз меҳнат постида. Кончи ва нурчиларга сидқидилдан ҳалол хизмат кўрсатаяпти.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

КАРЛ МАРКС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятн правлениеси раисининг биринчи ўринбосари В. И. Снастин ТАСС мухбири билан суҳбатда К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан жамиятнинг қилаётган ишлари ва планлари тўғрисида сўзлаб берди.

Шонли юбилейга тайёргарлик плани, деди у, кўпгина муҳим тадбирларни ўз ичига олади. Аввало, илмий коммунизм, марксча философия, Маркс иқтисодий назарияси проблемаларини лекциялар ўқиш йўли билан пропаганда қилиш кучайтирилди. Лекторлар гениал мутафаккир ғоявий меросининг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати учун, мазлум халқларнинг озодлик ва миллий мустақиллик йўлидаги кураши учун қандай катта аҳамиятга эга эканлигини ҳар томонлама кўрсатиб бермоқдалар.

Республика жамиятлари ва область ташкилотларининг правлениелари халқаро пролетариат йўлбошчиси туғилган куннинг 150 йиллиги тўғрисида лекция ўқиш учун бир қанча олимларни жойларга юбормоқдалар. Бундай группалар яқин кунларда Москвадан ҳам маҳаллий ташкилотларга юборилади.

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг правлениеси КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академияси ва СССР Фанлар Академиясининг философия институти билан биргаликда шонли санага бағишлаб, илмий конференция ва семинар-кенгашлар ўтказади. Биринчи конференция февраль ойининг охирида уюштирилади.

«Билим» нашриёти К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан бир қанча янги китоблар чиқаради.

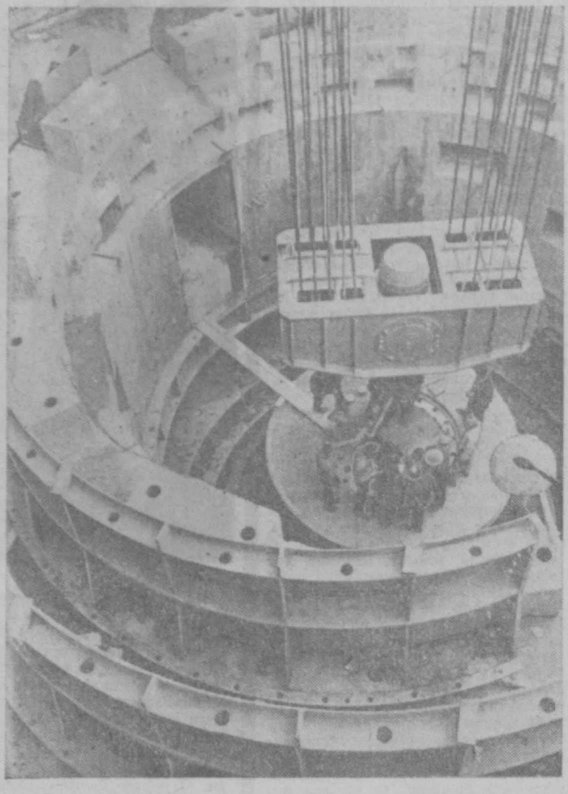

БАЛАНД Асуан тўғонини ҳақли равишда совет ва араб халқлари буюк дўстлигининг тимсоли дейишади. Совет Иттифоқининг катта ёрдами билан бунёдга келтирилаётган улкан Асуан тўғонининг қалби шу кунда гурсуллаб уриб турибди. Асов Нил дарёсини инсон иродасига бўйсундириш ҳақидаги араб халқининг асрий орзуси рўёбга чиқди. Қурилаётган кучли электростанция йилига 10 миллиард киловатт-соатгача электр қуввати ишлаб чиқаради. Бу — мамлакатдаги мавжуд барча электр станциялари ишлаб чиқараётган электр қувватидан икки марта кўп демакдир.

Ҳозир дастлабки 4 агрегат ишлаб турибди. Беш ва олтинчи турбиналар монтаж қилинмоқда, улар келгуси йили ишга туширилади. Саҳро қумликлари орқали бу ердан пойтахт Қоҳирага 500 минг вольт кучланишли биринчи электр узатиш линияси ўтказилди.

Суратларда: (чапда) олтинчи турбинани монтаж қилишга тайёргарлик кўриляпти. (Ўнгда) ГЭС тўғонида темир-бетон галереясининг қурилиши.

В. Соболев фотолари,

(ТАСС фотохроникаси).

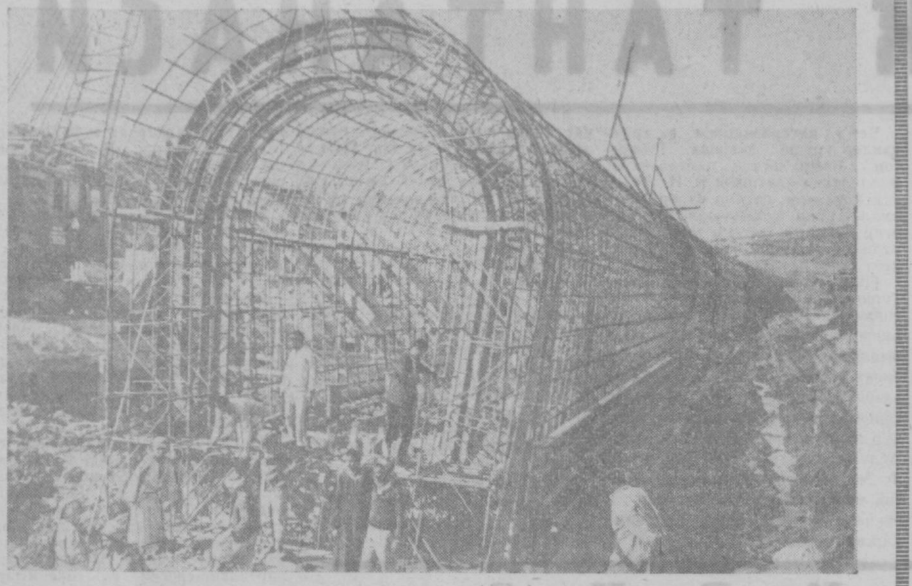

АҚШНИНГ АФРИКАДАГИ ҚЎПОРУВЧИЛИК ФАОЛИЯТИ

ДОРУССАЛОМ. (ТАСС). Нигерия федерал ҳукуматининг молия системасига путур етказиш мақсадида АҚШ разведкаси ишлатаётган найрангларни Танзаниядаги «Нгурумо» газетаси фош қилиб ташлади.

«Нгурумо» газетасининг шу тўғридаги мақоласида айтиладики, американиклар ҳозирги вақтда Говон ҳукумати эски пулни янги пулга алмаштираётганлигидан фойдаланиб, Нигериянинг эски банкротларини янгиларига айирбошлаб олмоқ учун бундай пулларни жуда кўп миқдорда Швейцария ва Португалия орқали Нигерияга махфий равишда олиб келмоқдалар.

«АҚШнинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида мана шундай жирканч иш қилинмоқда,— деб ёзади газета.— Доллар девальвация бўлиш хавфи остида турганлиги ва Жонсон ҳукумати долларни бу хавфдан сақлаб қолиш чораларини кўраётганлиги сабабли американиклар Африкада АҚШ билан яқин иқтисодий муносабатда бўлиб турган мамлакатлар пулининг қадрини кетказишга уринмоқдалар.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

УМУМХАЛҚ КУРАШИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг вакили Ле Куанг Чан бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида қуйидагиларни айтди: ўз мустақиллиги учун курашга отланган бутун Жанубий Вьетнам халқининг революцион ҳаракати Жанубий Вьетнамдаги ҳозирги вазият учун характерли хусусиятдир. Қўғирчоқ армиянинг бутун-бутун бўлинмалари американик агрессорларга ва ўз халқининг манфаатларига хиёнат қилган хоинларга қарши курашда актив қатнашмоқ учун революцион кучлар томонига ўтмоқдалар. «Жанубий Вьетнам халқи,— деб таъкидлади Ле Куанг Чан сўзининг охирида,— американик агрессорлар устидан тўла ғалаба қозонгунча курашни давом эттиришга қатъий қарор берган».

РЕСПУБЛИКАЧИЛАРНИНГ ҒАЛАБАЛАРИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Яман Араб Республикасининг қуролли кучлари Эйбан тоғи атрофини подшопараст отрядлардан тозаладилар. Бу операцияда республика армиясининг 3 минг солдати, танк ва тўплар қатнашди. МЕН агентлигининг хабар беришича, 24 соат давом этган сўнгги жангда 200 дан ортиқ подшопараст ўлдирилган ва 60 га яқин киши асир олинган. Талайгина қурол-яроғ ўлжа қилинган.

Республикадаги қўшинлар тамомила ўз назоратига олган Сано—Худайда йўли ҳозир қатнов учун очиб қўйилди.

АРМИЯ САФИНИ ТОЗАЛАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЛОНДОН. (ТАСС). Греция ҳукумати олти бригада генералини ва олти полковникни армия сафидан бўшатди. Кейинги 10 кун ичида юқори мансабдаги офицерлардан 100 га яқин киши армиядан бўшатилди. Айни вақтда Африкада қуйи состаавдаги бир қанча офицерларнинг унвони оширилганлиги ва бўш лавозимларга тайинланганлиги эълон қилинди. Греция ҳарбий хунтаси, деб хабар беради Рейтер агентлиги, армияни мамлакатдан қочиб кетган король тарафдорларидан тозалаш мақсадида ана шу чораларни амалга оширмоқда.

АГРЕССОРЛАРГА ЗАРБА

ХАНОЙ. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг отрядлари маҳаллий аҳоли билан ҳамжиҳатликда 30 январдан 4 февралгача ўтган давр ичида Куангнам вилоятида ва айниқса Дананг шаҳрида Америка агрессор қўшинларига ва уларнинг Сайгондаги қўғирчоқларига бир неча марта қақшатғич зарба бердилар.

Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигига суяниб, мамлакатда катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳар ҳисобланган, 270 минг киши истиқомат қиладиган Дананг учун олиб борилган жанглар тўғрисида батафсил маълумотларни келтиради. Бу шаҳарда Америка Қўшма Штатлари ва Сайгон ҳукуматининг бир қанча муҳим ҳарбий ва маъмурий органлари жойлашган. Шаҳардан ғарби-жанубда 3 километр масофада АҚШ қўшинларининг катта стратегик авиация базаси, Данангдан 3 километр жанубдаги Нуокман деган жойда вертолётлар базаси бор. Америка қўмондонлиги шаҳарнинг ўзида юз минг денгиз пиёда аскарлари учун таъминот базаси қурган.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 30 январда шаҳардаги кўп минг кишилик Америка—Сайгон гарнизонига ва унинг базаларига бир неча марта қўққисдан зарба бердилар. Аэродром ўққа тутилганлиги натижасида камида 70 самолёт ишдан чиқарилди, учиш майдони бузилди ва базадаги бошқа объектларга ўт қўйилди. Озодлик кучлари отрядлари айни вақтда аҳолининг ёрдами билан Америка—Сайгон қўшинларининг таянч пунктларини тор-мор қилдилар. Шаҳардаги кўпгина муҳим позицияларни ишғол қилдилар. Ватанпарварлар қўғирчоқ ҳукумат қўшинлари армия корпусининг штабини қўлга олдилар, шунингдек авиация базасини мудофаа қилиб турган Америка қўшинлари позициясига ҳужум қилдилар. Ватанпарварларнинг ҳужуми натижасида Америка денгиз пиёда аскарлари ротаси тор—мор қилиниб, 17 танк ва бронетранспортер ишдан чиқарилди, Ноукмандаги вертолётлар базаси миномётларнинг ўқи билан ёндириб юборилди.

Шу куни биринчи стратегик тош йўлнинг кўп жойлари вайрон қилинди ва Дананг шаҳри яқинидаги Америка артиллерия позицияси ва шаҳарнинг ўзида ракеталар учириладиган майдонча ўққа тутилди. Америка пиёда аскарларининг таъминот базаси деярли тамомила ёндириб юборилди.

Революцион қуролли кучлар 3 ва 4 февралда Дананг ёнидаги авиация базасини бир неча марта ўққа тутиб ҳужум қилдилар ва юзлаб самолётлар ҳамда вертолётларни ишдан чиқардилар. Жуда кўп миқдордаги ҳарбий аслаҳа йўқ қилинди. База тамомила ишдан чиқиб қолди.

* * *

ХАНОЙ. (ТАСС). Жанубий Вьетнамдан олинаётган хабарларда Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг американик интервентларга ва уларнинг малайларига қарши олиб бораётган жангларининг янги тафсилотлари келтирилган.

Халқ озодлик қуролли кучлари жуда кўп сонли душманларнинг 3 февралда Сайгонда танклар ёрдамида қилган қарши атакаларини қайтардилар, деб хабар беради ВИА агентлиги Озодлик агентлигига суяниб. Шу жангларда душманнинг 30 танки ва бронетранспортёрлари ёндириб юборилди ва яксон қилинди.

Ватанпарварлар 3 февралда Таншоннят авиабазасидаги марказий объектларга атака қилдилар. Улар гранаталар ва портлатувчи қуроллар ишлатиб, 50 та самолёт ва вертолётни яксон қилдилар, қурол-яроғ омборини портлатдилар.

Окинавада халқ конгресси

ТОКИО. (ТАСС). Наха шаҳрида (Окинаванинг маъмурий маркази) очилган конгресс қатнашчилари Окинава ва Огасавара оролларини Японияга дарҳол, ҳеч шартсиз ва тамомила қайтариб беришни Япониянинг шу оролларини оккупация қилиш ҳуқуқини АҚШга бериб қўйган Сан—Франциско сулҳ шартномасининг учинчи моддасини тугатишни, Американинг ядро қуролини ва АҚШнинг ядро базаларини Окинавадан олиб кетишни талаб қилишди.

ИҚТИСОДИЙ ҚИЙИНЧИЛИКЛАР ИСКАНЖАСИДА

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин сенатининг шаҳар экономикасини Германия Федератив Республикасига тобора кўпроқ қарам қилиб қўйишга қаратилган нореалистик йўли ёмон натижалар бермоқда. Январь ойининг бир ўзидагина Ғарбий Берлиндаги ишсизлар қаторига яна икки ярим минг киши қўшилди ва ҳозирги вақтда Ғарбий Берлинда 18.600 ишсиз бор. Ишсизлар сонининг камайишини кўрсатадиган ҳеч қандай аломатлар йўқ.

(ТАСС).

МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК ХАЛҚ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг хабарига асосланиб қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам Миллий озодлик халқ қуролли кучлари қўмондонлиги 6 февралда кейинги кунлардаги ҳужум операцияларининг якунлари тўғрисида иккинчи ахборотни эълон қилди.

Шу йилнинг 29 январидан 4 февралигача ўтган олти кун ичида, деб таъкидланади ахборотда, Миллий озодлик халқ қуролли кучлари маҳаллий аҳоли билан биргаликда ҳаракат қилиб, душманнинг 50 мингдан ортиқ солдат ва офицерини, шу жумладан Американинг 10 мингдан ортиқ солдат ва офицерини сафдан чиқардилар. Жанг давомида, дейилади ахборотда, душманнинг 6 полки ва 41 батальони тор-мор қилинди. Шу давр ичида, дейилади ахборотда, 1500 дан ортиқ самолёт, 4000 ҳарбий автомашина яксон қилинди, бир неча миллион тонна бомба ва бошқа ўқдорилар қўлга олинди ёки йўқ қилиб юборили, ҳар хил тип ва калибрдаги ўн минглаб тўп ўлжа олинди.

Ахборотда яна қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 43 шаҳарга ва аҳоли яшайдиган неча юзлаб бошқа пунктларга ҳужум қилдилар, шу билан бирга қўғирчоқ қўшинларнинг 169 мустаҳкамланган пости гарнизонлари революцион кучлар томонига ўтди. Ватанпарварлар Жанубий Вьетнамнинг энг йирик шаҳарлари—Сайгон, Гуэ, Дананг, Нячанг, Куинен ва Далат шаҳарларига қўққисдан зарба бердилар. Шу давр ичида ўтказилган операциялар давомида, деб таъкидланади ахборотда, Миллий озодлик халқ қуролли кучлари душманнинг 30 аэродромига, шу жумладан, Американинг Дананг, Чулай, Нянчанг, Донгтак, Бьенхоа, Таншоннят, Фубай, Куинен, Плейку, Кантхо ва Фанрангдаги 11 та жуда йирик авиация базасига ҳужум қилдилар.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Жанубий Вьетнамдаги 1,4 ва 14-йўллар каби кўпгина энг муҳим стратегик йўлларни кесиб қўйдилар ва бузиб ташладилар, неча юзлаб кўприкларни портлатдилар, душманнинг 50 ҳарбий кемасини сувга чўктирдилар ёки ишдан чиқардилар. Мамлакатнинг энг йирик 6 шаҳридаги радиостанцияни яксон қилдилар.

СПОРТ

ГРЕНОБЛЬ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Франциянинг Гренобль шаҳрида ўтаётган X қишки олимпиада мусобақалари жаҳон спорт ишқибозларининг диққат марказида турибди. Дунёнинг 37 мамлакатидан бу ерга келган 1,5 минг спортчи ўртасидаги ҳаяжонли мусобақаларни 2,5 мингга яқин журналистлар ёритиб бормоқдалар.

Гренобльнинг биринчи қаҳрамони маълум бўлди. Бу италиялик таможня ходими Франко Нонесдир. 30 километрга бўлган чанғи пойгасида 27 ёшлик бу спортчи марраға биринчи бўлиб келиб олимпиада чемпиони номини олиш шарафига муяссар бўлди. Совет спортчиси В. Воронков эса бу пойгада тўртинчи ўринни эгаллади.

Муз устида фигуралар ясаб учишда совет спортчилари ҳозирча юксак маҳоратларини намойиш эта олмадилар. Москвалик мактаб ўқувчиси Елена Щеглова ўн учинчи ўринга чиқди, холос. Фигурачиларимиз чамаси медаллар учун бўладиган бахсда иштирок этолмасалар керак.

Олимпиаданинг хоккей турнирини ҳамма зўр қизиқиш билан кузатмоқда. Бу турнирда жаҳон ва Европа чемпионлари бўлган совет хоккейчилари номларига муносиб равишда мусобақалашмоқдалар. Улар мусобақанинг биринчи куни Финляндия командасини 8:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлсалар, иккинчи ўйинда ГДР вакилларини 9:0 ҳисобида енгдилар.

АҚШ терма командаси эса иккала ўйинни ҳам ютқазди. Мусобақанинг биринчи куни улар Чехословакия терма командасидан 1:5 ҳисобида мағлубиятга учраган бўлсалар, иккинчи куни Швеция билан бўлган учрашувни 3:4 ҳисобида бой бердилар.

Канада хоккейчилари Германия Федератив Республикаси командасини 6:1 ҳисобида ютди.

Олимпиада мусобақалари қизғин давом этмоқда.

ИШЧАН ХОДИМ

Ўсмирлик йиллари эди. Чаққон, елиб-югуриб иш қиларди. Республика Олий Совети Президиумининг у хонасидан бу хонасига хат-хабарлар таширди. Конвертларни елимлаб, марка ёпиштирарди. Фарғона водийси, Хоразм воҳасининг узоқ қишлоқларига жўнатилган хатларни тезроқ эгаларига етиб бориши учун қўлидан келган барча чораларни кўрарди.

Унинг ишга муҳаббати республика президентига ёқиб қолди. Бир куни Йўлдош ота Ёқубжонни чақириб бундай деди:

— Ота-онам йўқ деб, ҳеч ўксинма. Сени ҳеч ким хафа қилмайди. Бу ердагиларнинг ҳаммаси меҳрибон кишилар. Қўлларидан келган ёрдамни аяшмайди.

Шундай бўлди. Олий Совет Президиумининг ходимлари хат ташувчи Ёқубжонни ўз қучоғига олишди. Кўнглини кўтариб, унинг ўсиб улғайишига ёрдам беришди. Ёқубжон кўпчиликнинг ишончини оқлашга ҳаракат қилди. Ўқиди, ўрганди. Қонуншунослик мактабларида таълим олди. Кўп ўтмай у Олий Совет Президиумининг шикоят ва афв этиш комиссиясининг масъул ижрочиси этиб тайинланди. Бу ерда ҳам у ўзини кўрсатди. Президиумга келган ариза ва шикоятларни вақтида ҳал қилишга муносиб ҳисса қўшди. Афв сўраганлар жиноятининг оғир, енгиллиги ҳақида ахборот бериб, ўзининг фикр ва мулоҳазаларини айтарди. Ёқубжон депутатлар билан яқиндан алоқа боғлаб, уларнинг истакларини бажаришда ҳозиржавоблик қиларди...

Йиллар ўтди. Улуғ Ватан уруши бошланди. Шундай бир пайтда республикамиз пойтахтидаги партия, совет ходимларидан бир группаси Бекободга ишга юборилди. Булар орасида ёш коммунист Ёқубжон Мордухаев ҳам бор эди. У партия топшириқларини сидқидилдан бажариб, Фарҳод тоғи ёнида биринчи Ўзбекистон металлургия заводи қурилишига қўл урди. Агитаторлик қилди. Қурувчиларни қийинчиликларни мардонавор енгишга даъват этди. Кўп ўтмай у ВЛКСМ Марказий Комитетининг шу завод қурилишидаги комсомол ташкилотчиси вазифасига сайланди. Бу ишда ҳам Ёқубжон ака жонбозлик кўрсатди. Қанчадан-қанча ўзбек, қозоқ, тожик ёшлари бетончи, ғишт терувчи, арматурачи, монтажчилик касбини эгалладилар.

У бир неча йиллар давомида суд, прокуратура органларида ишлади. Колхоз-совхозларда юрист консультантлик қилди. Жамоат ишларида фаол қатнашди. Салкам ўн йилдан бери Оржоникидзе район халқ судида маслаҳатчилик қилади. Икки йилдан бери область касаба союзлар комитетида инспекторлик вазифасини ўтаб келмоқда.

У жуда кўп марта партия, совет ташкилотлари томонидан Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган, ташаккурномалар олган.

Яқинда Ё. Мордухаев 50 ёшга кирди. Лекин, у чарчаш нималигини билмайди. Доимо кўпчиликка холисона хизмат қилишга тайёр.

М. ҒОЗИЕВ.

КУЙБИШЕВ районидаги 171-мактабнинг шашка-шахмат тўгараги намунали иш олиб бораяпти. Тўгарак ўтказилаётган пионерлар хонаси ҳамма вақт ўқувчилар билан гавжум. Суратда: 4-«Б» синфи ўқувчилари К. Иброҳимов (чапда) ва Р. Ҳакимовлар шашка ўйнашаяпти.

А. Абалян фотоси.

ИШЧИ-МУХБИРЛАР УНИВЕРСИТЕТИ ТИНГЛОВЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Бугун 9 февраль, жума куни кеч соат 6 да ишчи-мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти бўлади. Машғулот Бирлашган нашриёт биносида (Правда Востока кўчаси 26-уй, 4-қават. 124-хонада) ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55—Эшиттиришлар программаси, 18.00—Офарин (болалар учун мультфильм), 18.10—Телеянгиликлар, 18.25—Юқори вольтли электр симларидан эҳтиёт бўлинг! (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 18.35—Телеянгиликлар, 18.55—Ер ва эл, 19.35—Илғорлар тажриба мактаби (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.55—Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. Балтика осмони (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

21.30 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

Рус тилида 18.00—Ўқув эшиттиришлари программаси. Еғлар, уларнинг ишлатилиши ва қўлланиши (мактаб ўқувчилари учун), 18.20—Олий математика, 19.00—Чизма геометрия (студентлар учун).

19.55 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.30—Йилқичи қўшиғи (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

Ўзбек тилида: 20.00—Отатурк ўлкасида тўққиз кун (ҳужжатли фильм), 20.25—Тошкент янгиликлари, 20.35—Тоғ қиссаси (телефильм).

Рус тилида: 20.55—Тошкент янгиликлари, 21.05—Шоколад (илмий-оммабоп фильм), 21.25—Ойдин кечалар (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—9/II да Зулматдан зиё, 10/II да Фауст.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—9/II да Мудҳиш айбнома, 10/II да Алжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—9/II да Жон қизлар, 10/II да Қалам қошлигим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—«Қувноқ арена» коллективининг гастроллари.

КИНО

«Сатурн»нинг ҳалокати (1-2 серия)—«ЧАЙКА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатдан қувилган— НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уруш ва тинчлик (3-4 серия) (кундуз соат 12, 5 ва кеч 8 да), Лўли—(кундуз 3 да);—САНЪАТ САРОЙИ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
«ҚУВНОҚ АРЕНА» КОЛЛЕКТИВИ
артистларининг
Виктор ВЛАДИМИРОВ
раҳбарлигидаги
ГАСТРОЛЛАРИ
Жаҳон экс чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери
ГРИГОРИЙ НОВАК
ўз ўғиллари билан кучли аттракцион томошалари намойиш қилади.
Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
13 февралда
Қрим-Татар «ХАЙТАРМА»
эстрада ансамблининг
КОНЦЕРТИ
Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
САБРИЕ ЭРЕДЖЕПОВА
Солистлар:
Февзи БИЛЯЛОВ
Урие КЕРМЕНЧИКЛИ
Селиме ЧЕМБИЕВА
Мемет АРЕЛАНОВ
ва бошқалар қатнашади.
Ансамбль раҳбари—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Бахшиш.
Концерт кеч соат 8 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»
Ҳамма истеъмолчилардан куннинг ёруғ пайтида уйлардаги, магазинлардаги, корхоналардаги, кўчалардаги шунингдек бино ичидаги
ЭЛЕКТР ЛАМПАЛАРИНИ
ўчириб қўйишни сўрайди.
Куннинг ёруғ вақтида ташқи ёритиш лампаларидан фойдаланганларга огоҳ қилинмасдан
ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ
узиб қўйилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02214. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1796.